

Bezpečnostní a právní aspekty spojené se Schengenskými dohodami

Safety and legal aspects pair with Schengen 's agreements

Bc. Bronislava Hájková

Diplomová práce
2011

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky
akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Bronislava HÁJKOVÁ**
Osobní číslo: **A10938**
Studijní program: **N 3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**

Téma práce: **Bezpečnostní a právní aspekty spojené se Schengenskými dohodami**

Zásady pro vypracování:

1. Zpracujete rešerši literatury, která se vztahuje k tématu DP.
2. V rámci východiskové hypotézy definujte Schengenský prostor a Lisabonskou smlouvu (primární právo Evropské unie, Justiční spolupráce ve věcech trestních, Charta základních práv, tři pilíře Unie).
3. Vymezte bezpečnostní rizika spojená s migrací a azylovou politikou, s volným pohybem zboží a kapitálu).
4. Definujte otázku zajištění vnitřní a vnější bezpečnosti v rámci Evropské unie (EU).
5. Analyzujte bezpečnostní prostředí České republiky s ohledem na mezinárodní a regionální právní instrumenty (komparace českého, zejména trestního práva ve vztahu k dalším zemím EU, před a po vstupu do Schengenského prostoru)
6. Vyhodnocení stavu bezpečnosti ČR z pohledu migrace, azylové politiky, volného pohybu osob a zboží formou dotazníkové formy a pohledem obyčejných lidí.
7. V rámci výstupů DP uveďte vlastní návrhy a vlastní pohled na bezpečnostní situaci po vstupu do Schengenského prostoru, navrhněte vlastní opatření, příp. řešení.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. **TÝČ, Vladimír: Základy práva Evropské unie pro ekonomy. 4. aktualiz. vyd. Praha : Linde, 2004. 306 s. Vysokoškolské právníké učebnice. ISBN 80-720-1478-1.**
2. **KOVÁŘ, Martin, HORČÍČKA, Václav: Dějiny evropské integrace. 1. vyd. Praha : Triton, 2005. ISBN 80-7254-731-3.**
3. **TICHÝ, Luboš: Evropské právo. 3. vyd. Praha : C.H. Beck, 2006. xviii, ISBN 80-7179-430-9.**
4. **PIKNA, Bohumil: Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek v evropském právu (oblast policejní a justiční spolupráce) : vysokoškolská právníká učebnice. 3. podstatně přeprac. a ro. Praha : Linde, 2006. ISBN 80-7201-619-9.**
5. **PIKNA, N.: Evropská unie - vnitřní a vnější bezpečnost a ochrana základních práv. Praha: Linde, 2022**
6. **TOMÁŠEK, Michal: Europeizace trestního práva. 2009. Praha : Linde, 2009.**
7. **JANKŮ, Martin, SVOBODOVÁ, Andrea: Evropské právní prostředí. 1. vyd. Praha: Computer Press, 1999. ISBN 80-7226-197-5**
8. **HURBIŠ, František: Právo EU. Evropský polytechnický institut, s.r.o., Kunovice 2006. ISBN 80-7314-0**

Vedoucí diplomové práce:

PhDr. Mgr. Stanislav Zelinka

Úslav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání diplomové práce:

25. února 2011

Termín odevzdání diplomové práce:

17. října 2011

Ve Zlíně dne 25. února 2011

prof. Ing. Vladimír Vošek, CSc.

děkan

doc. RNDr. Vojtěch Křesálek, CSc.

ředitel ústavu

ABSTRAKT

Tuto diplomovou práci jsem rozdělila na dvě části, teoretickou a praktickou.

Teoretická část práce vysvětluje důležité pojmy, které se pojí se Schengem. Patří sem Schengenská dohoda, Lisabonská smlouva, Základní listina práv a svobod. Charakterizuje vymezení bezpečnostních rizik a s tím spojenou vnitřní a vnější bezpečnost státu.

Praktickou část své diplomové práce jsem pojala formou srovnávacího dotazníku. Zhodnotila jsem situaci před vstupem ČR do schengenského prostoru a po vstupu. Vytvořila jsem dotazník s dvanácti otázkami, zaměřenými na bezpečnost ČR v rámci schengenského prostoru a s tím spojená rizika. Srovnání jsem provedla s výzkumem z roku 2007, který provedlo ministerstvo vnitra těsně před vstupem ČR do Schengenu. Na základě vlastního dotazníkového šetření a srovnávání jsem došla k závěrům a hodnocením stávající situace vnitřní bezpečnosti ČR.

Řešením byl návrh posílení bezpečnosti kontrolou na hranicích, které nadále využívají některé země schengenského prostoru. Irsko a Spojené království stále kontrolují všechny, kteří vstupují na jejich území. Dalším řešením by bylo zavést čipové občanské průkazy.

Klíčová slova: Schengen, schengenský prostor, bezpečnostní riziko, vnitřní a vnější bezpečnost, bezpečnostní prostředí ČR, výzkum

ABSTRACT

I divided this thesis into two parts- theoretical and practical.

The theoretical part explains very important terms, which are connected with „Schengen“. It includes Schengen’s agreements, Lisabon’s contract, the basic Charter of Rights and Freedoms. Further this part characterizes demarcation of security risks and internal and external security of the state.

I conceived the practical part of this thesis as a comparative questionnaire. I assessed the situation before the Czech republic entered to Schengen’s area and then after the Czech republic entered to Schengen’s area. I prepared questionnaire with twelve questions. This questions were focused on safety of Czech republic within Schengen’s area and risks. I created a comparison with the research from 2007. This research created Home office before the Czech republic entered to Schengen’s area. On my own questionnaire and comparison I concluded to conclusions and evaluation this situation of safety.

The first solution is border controls, that some countries in Schengens area still use. The Ireland and the United Kingdom controled their border constantly and they controled everyone who cross their border. The next solution is Smart ID cards.

Keywords: Schengen, Schengen’s area, security risk, internal and external security of the state, security environment of Czech republic, research

Na tomto místě bych ráda poděkovala svému vedoucímu diplomové práce panu PhDr. Mgr. Stanislavu Zelinkovi za velmi užitečnou metodickou pomoc, spolupráci, odborné vedení a konzultaci při vytváření mé diplomové práce.

Velký dík patří mému manželovi a rodině, kteří mě podporovali po celou dobu studia. A v neposlední řadě děkuji všem, kteří se zúčastnili mého dotazníkového šetření.

Motto:

Ten, kdo se ve jménu bezpečnosti vzdává svobody, nezaslouží si ani svobodu ani bezpečnost.

Benjamin Franklin

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citovala. V případě publikace výsledků budu uvedena jako spoluautorka.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 17.10.2011

.....

podpis diplomanta

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 CO JE SCHENGEN?	13
1.1 SCHENGENSKÝ PROSTOR	14
1.2 DEFINICE SCHENGENSKÝCH DOHOD	14
1.2.1 Východiska a první Schengenská dohoda	14
1.2.2 Druhá Schengenská dohoda (Schengenská úmluva).....	15
1.3 USTANOVENÍ SCHENGENSKÉ PROVÁDĚCÍ ÚMLUVY	16
1.4 SCHENGENSKÝ INFORMAČNÍ SYSTÉM	17
1.5 ODPOVĚDNOST ČLENSKÝCH STÁTŮ V RÁMCI SCHENGENSKÉHO PROSTORU.....	17
1.5.1 Ochrana vnějších hranic	18
1.5.2 Policejní a justiční spolupráce.....	19
1.5.3 Vízová a konzulární spolupráce	21
2 LISABONSKÁ SMLOUVA	23
2.1 LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD.....	24
2.1.1 Charta základních práv a svobod	25
2.2 PROČ SE MLUVÍ O TŘECH PILÍŘÍCH EVROPSKÉ UNIE?.....	26
2.3 CO JE "KOMUNITÁRNÍ PRÁVO"?	27
3 BEZPEČNOSTNÍ RIZIKA	31
3.1 VYMEZENÍ BEZPEČNOSTNÍCH RIZIK	31
3.1.1 Bezpečnostní rizika spojená s migrací a azylovou politikou	31
3.1.2 Bezpečnostní rizika spojená s volným pohybem osob	32
3.1.3 Bezpečnostní rizika spojená s volným pohybem zboží a kapitálu	33
4 ZAJIŠTĚNÍ VNITŘNÍ A VNĚJŠÍ BEZPEČNOSTI V RÁMCI EU	35
4.1 VNITŘNÍ BEZPEČNOST.....	35
4.1.1 Vymezení vnitřní bezpečnosti z hlediska unijního	36
4.1.2 Vymezení vnitřní bezpečnosti z hlediska komunitárního	36
5 BEZPEČNOSTNÍ PROSTŘEDÍ ČR S OHLEDEM NA MEZINÁRODNÍ A REGIONÁLNÍ PRÁVNÍ INSTRUMENTY	37
5.1 BEZPEČNOSTNÍ PROSTŘEDÍ ČESKÉ REPUBLIKY V ČESKÉM PRÁVNÍM ŘÁDU.....	37
5.1.1 Bezpečnostní rada státu	37
5.1.2 Výbory BRS	39
5.1.3 Bezpečnostní strategie ČR	40
5.1.4 Zajišťování bezpečnosti	40
II PRAKTICKÁ ČÁST	44
6 VÝZKUM Z ROKU 2007	45
6.1 VÝSLEDKY VÝZKUMU VE FORMĚ GRAFŮ	46
7 VLASTNÍ VÝZKUM	50

7.1	METODIKA PRŮZKUMU	50
7.2	VYHODNOCENÍ PRŮZKUMU A SROVNÁNÍ S PRŮZKUMEM Z ROKU 2007	52
7.3	SHRNUTÍ A ZHODNOCENÍ PRŮZKUMU	69
7.4	VLASTNÍ POHLED NA BEZPEČNOSTNÍ SITUACI PO VSTUPU DO SCHENGENSKÉHO PROSTORU, VLASTNÍ OPATŘENÍ A NÁVRHY ŘEŠENÍ	70
ZÁVĚR		72
ZÁVĚR V ANGLIČTINĚ		74
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY		76
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK		78
SEZNAM OBRÁZKŮ		80
SEZNAM TABULEK		81
SEZNAM PŘÍLOH		82

ÚVOD

Problematika bezpečnosti je téma, kterým se zabývá nejen člověk, nejedna organizace a stát. Každý ví, že zajistit tento stav je v dnešní uspěchané a rušné době velmi těžké. Je to však téma nevyčerpatelné. Dalo by se o něm psát a hovořit neustále, ale přitom by nebylo zmíněno všechno, čeho se bezpečnost týká.

Ať už se jedná o bezpečnost člověka, nebo o bezpečnost státu, vždy jde o stav, kdy jsou na nejnižší míru snížena všechna rizika a hrozby, které by mohly tento žádoucí stav bezpečí ohrozit.

Pokud jde o strukturu mé práce, je rozdělena do dvou částí - teoretické a praktické. Teoretická část se skládá z úvodu a pěti kapitol, praktická část z výzkumu, následného vyhodnocení a závěru diplomové práce.

V úvodních kapitolách této diplomové práce objasním pojmy jako Schengen, Schengenská dohoda, Lisabonská smlouva. Všechny mají svůj význam a smysl a je dobré o nich něco málo vědět a znát. V Schengenských dohodách je například zakotveno označení „veřejný pořádek a bezpečnost státu.“ Na základě Lisabonské smlouvy se stává právně závazná Listina základních práv a svobod EU a to se týká každého z nás. Vstupem České republiky do schengenského prostoru, dnem 21. 12. 2007, byly zrušeny hraniční kontroly. Toto patří k základním principům schengenské spolupráce. Pro většiny občanů EU toto zrušení kontrol představuje symbol evropské integrace. Volný pohyb osob je důležitý pro turistiku, pracovní cesty, jednání, ale přináší s sebou i množství rizik, které neodmyslitelně ohrožují bezpečnost EU a tím i ČR.

V samostatných kapitolách se budu zabývat vymezením bezpečnostních rizik, které nám schengenský prostor přináší a jakým způsobem narušují a ohrožují životy lidí v ČR.

Vzhledem k omezenému rozsahu diplomové práce pouze nastíním, jakým způsobem je zajištěna vnitřní a vnější bezpečnost v České republice, ale i v rámci EU. Zmíním se taky o bezpečnostní strategii ČR. Dále, kdo se podílí na zajištění vnitřní bezpečnosti ČR a jakým způsobem je bezpečnost státu zajištěna. Nejdůležitějším úkolem bude vystihnout právní instrumenty bezpečnostního prostředí ČR.

Bezpečnostní rada státu je stálým pracovním orgánem vlády pro koordinaci problematiky bezpečnosti České republiky a přípravu návrhů opatření k jejímu zajišťování. BRS je tělesem, které na centrální úrovni vyhodnocuje rizika a hrozby a přijímá příslušná

opatření. K tomuto využívá pracovní orgány. Vymezím Výbory, které spadají pod Bezpečnostní radu státu.

A konečně nejvýznamnější částí mé práce bude analýza bezpečnostního prostředí ČR s ohledem na to, co nám přináší vstup ČR do schengenského prostoru. Výzkum bude proveden názory obyčejných lidí. Zaměřila jsem se na oblast Zlínského kraje, protože odtud pocházím a zajímají mě názory lidí v mé blízkosti.

Cílem tohoto výzkumu bude zjistit, zda lidé vnímají Schengen jako pozitivum nebo negativum. Zjistit jejich povědomí o tomto prostoru, zda vůbec tuší, co nám tato integrace přináší a jestli jej považují za bezpečné nebo naopak. Velmi důležité bude srovnání mého vlastního dotazníkového výzkumu s výzkumem z roku 2007 před vstupem ČR do schengenského prostoru (tento výzkum provedla společnost GfK Group CZ pro Ministerstvo vnitra). Opírám se zde o statistická data z roku 2007 MV, tyto mohou být v publikacích typu diplomové práce zařazeny buď na závěr ve formě příloh, nebo do textu práce. Výzkum bude zahrnut do diplomové práce, vede mne k tomu moje vlastní zkušenost, neboť neustálé listování a hledání odkazovaného materiálu, který by byl v přílohách, působí neprakticky, rušivě a narušuje celkovou kontinuitu čteného textu.

Vlastní analýzu jsem pojala formou jednoduchého dotazníku s 12 otázkami, který lidem nezabral více jak 5 minut jejich času.

V závěru své diplomové práce vyhodnotím dosažené cíle výzkumu a návrhy řešení situace bezpečnosti ČR po vstupu do schengenského prostoru.

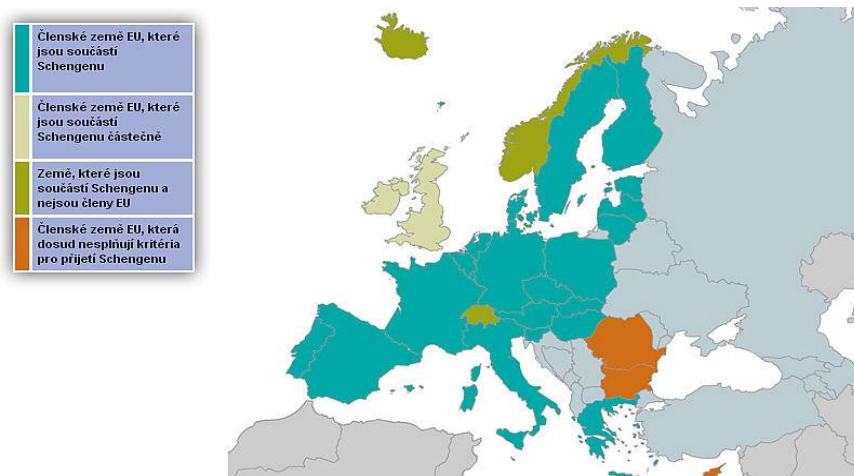
I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CO JE SCHENGEN?

Schengen je malé evropské město. Na mapě ho najdeme na lucemburském území v blízkosti francouzské a německé hranice. Existence tohoto města však není tím hlavním důvodem, proč se s jeho jménem v českém prostředí setkáváme velice často. V současnosti Schengen představuje především tzv. schengenský prostor.

Obrázek 1 Cedula označující území Schengenu [1]

Obrázek 2 Mapa Schengenského prostoru [2]

1.1 Schengenský prostor

(slangově Schengen) je území některých evropských států (zemí Schengenské dohody, slangově zemí Schengenu), na kterém mohou obyvatelé překračovat hranice smluvních států na kterémkoliv místě, aniž by museli projít hraniční kontrolou.

Prostor se označuje podle vesnice Schengen v Lucembursku, u níž byla 14. června 1985 podepsána Schengenská dohoda a v níž byla 19. června 1990 podepsána prováděcí úmluva. Smluvními státy jsou převážně země Evropské unie, ale i některé nečlenské země EU. Do schengenského prostoru spadají i některá ze zámořských území členských zemí.

V rámci schengenského prostoru mohou obyvatelé a návštěvníci EU volně cestovat podle svého přání bez systematických pasových kontrol. Osoby však mohou být i tak požádány o prokázání totožnosti a členské státy si zachovávají právo ve výjimečných případech po omezenou dobu znovu zavést hraniční kontroly.

Zrušení vnitřních hraničních kontrol usnadňuje občanům řídicím se zákony volný pohyb po Evropě. Stejná pravidla bohužel platí i pro pachatele trestných činů a teroristy. Schengenská úmluva proto zavedla další opatření jako je například spolupráce mezi národními policejními složkami a soudními orgány v boji proti zločinu.

Členskými státy proto přibyla další odpovědnost – starat se o své vnější hranice. To jsou jediná místa, kde je systematicky kontrolován ten, kdo vstupuje do EU nebo z ní odjíždí. Vnější hranice nejsou pouze hraniční přechody, ale také mezinárodní letiště, přístavy a některé železniční stanice, které jsou nyní místy pro vstup do celé Evropské unie. Irsko a Spojené království nepoužívají na hraničních kontrolách schengenská ustanovení. Stále kontrolují totožnost každého, kdo vstupuje na jejich území s výjimkou občanů jednoho z těchto dvou států. Právo občanů EU vstupovat do těchto členských států a žít v nich však zůstává nedotčeno. [7]

1.2 Definice Schengenských dohod

1.2.1 Východiska a první Schengenská dohoda

V první polovině 80. let bylo zřejmé, že společný trh potřebuje další nejen kvantitativní, ale i kvalitativní vývoj. Zatímco zásady jednotného vnitřního trhu našly své vyjádření v Bílé

knize (1985) a posléze v Jednotném evropském aktu (1986, platnost od 1987), pro specifickou otázku fyzického uvolnění pohybu zboží a služeb byla zvolena cesta mezinárodních smluv. Důvodem byl počáteční zájem většiny členů. Proto se zástupci pouze pěti členských zemí, a to Francie, SRN a celého Beneluxu sešli v roce 1985 v geografickém středu své oblasti, v lucemburském městečku Schengen, aby zde akutní problémy alespoň začali řešit. Za tím účelem přijali první Schengenskou dohodu.

Bezprostředním důvodem k fyzickému uvolnění pohybu zboží mezi členskými státy byla situace na hraničních přechodech, kde se přepravované zboží hromadilo, neboť zde byly prováděny dvojí kontroly. Zboží sice nebylo proclíváno, avšak bylo kontrolováno, a to nejen z hlediska konformity s podmínkami uvedení na trh ve státu určení, ale i z důvodu evidence pro účely zdanění. Pokud jde o osoby, působily kontroly při přechodu hranic negativně z hlediska psychologického – kontrola dokladů byla vnímána jako faktické zpomalení, tedy omezení pohybu.

První Schengenská dohoda tyto problémy neřešila, ale přinesla spíše jen velmi omezené, avšak okamžité zlepšení. U přepravovaného zboží byla zrušena kontrola přepravních dokladů (nákladního listu) a pro osoby byly zavedeny zelené disky s nápisem „nic k proclení“, jejichž vystavení ve vozidle na viditelném místě bylo považováno za prohlášení, které nutně nevyžadovalo zastavení a dialog s celníkem. Kontroly osob ve vozidlech s těmito disky byly prováděny pouze namátkově.

Důležitějším aspektem první Schengenské dohody byl ovšem závazek smluvních stran řešit celou problematiku komplexně, tedy sjednáním další smlouvy, která umožní kontroly zboží a osob na vnitřních hraničních přechodech (mezi členskými státy) skutečně zrušit. Byla to tedy jakási „smlouva o budoucí úmluvě“ (pactum de contrahendo). Touto budoucí smlouvou se stala druhá Schengenská dohoda, plným názvem Úmluva o aplikaci Schengenské dohody, podepsaná v roce 1990 (dále jen Schengenská úmluva).

1.2.2 Druhá Schengenská dohoda (Schengenská úmluva)

Schengenská úmluva představuje velmi rozsáhlý dokument, který mezi původními pěti signatáři vstoupil v platnost v roce 1995. Od té doby se k němu připojila většina dalších členských zemí EU. Kromě Velké Británie a Irska Úmluvu podepsaly všechny, avšak

v některých zemích nebyla dosud ratifikována (Dánsko) a tudíž nevstoupila v platnost. Stranami Úmluvy jsou však rovněž dva členské státy ESVO, a sice Norsko a Island.

Schengenská úmluva spočívá na třech hlavních zásadách:

1. Fyzické uvolnění pohybu zboží a osob uvnitř tzv. schengenského prostoru, tedy po celé oblasti, představující souhrn území smluvních stran. Pravidla pro pohyb zboží a osob nadále existují a jejich dodržování je nadále vyžadováno, avšak kontroly jsou přesunuty z hraničních přechodů jinam.
2. Uvolnění pohybu uvedené v bodu 1 nesmí být úkor bezpečnosti v EU, a proto se podstatně zpřísnují kontroly jak zboží, tak osob na vnější hranici schengenského prostoru, a přijímají se i další opatření (viz následující bod).
3. K zajištění toho, co je uvedeno v bodech 1 a 2, jsou přijímána tzv. kompenzační opatření, která zahrnují harmonizaci a zjednodušení příslušných správních a jiných předpisů mezi členskými státy, opatření k podchycení nebezpečného zboží, opatření ke kontrole osob a zboží na vnějších hranicích schengenského prostoru, efektivnější spolupráce bezpečnostních složek (policie) apod. [4]

1.3 Ustanovení Schengenské prováděcí úmluvy

Původní ustanovení Schengenské prováděcí úmluvy jsou uspořádána do osmi hlav s následujícím označením:

Tabulka 1 Schengenská prováděcí úmluva [5]

I.	Definice.
II.	Zrušení kontrol na vnitřních hranicích a pohyb osob. (včetně problematiky překračování vnějších hranic, vízové problematiky, podmínek pro pohyb cizinců a povolení k pobytu nebo příslušnosti k projednání žádostí o azyl).
III.	Policie a bezpečnost. (včetně kapitol týkajících se vzájemné pomoci

	v trestních věcech a problematiky střelných zbraní a střeliva).
IV.	Schengenský informační systém (SIS).
V.	Přeprava a pohyb zboží.
VI.	Ochrana osobních údajů.
VII.	Výkonný výbor.
VIII.	Závěrečná ustanovení.

K úmluvě jsou připojeny:

- 1 Závěrečný akt,
- 2 Zápis,
- 3 Společné prohlášení ministrů a státních tajemníků,
- 4 Prohlášení ministrů a státních tajemníků. [5]

1.4 Schengenský informační systém

Významnou pomoc při zajišťování bezpečnosti v souvislosti s pohybem problémových osob po schengenském prostoru představuje Schengenský informační systém. Jedná se o počítačovou databázi, na níž jsou napojeny všechny služby policie, včetně pohraniční policie, v zemích schengenského prostoru. Jsou do ní ukládány všechny informace získané při kontrolách těchto osob, čímž je usnadněno monitorování jejich pohybu při neexistenci kontrol na hraničních přechodech. Problémovou osobou je i ta, která se dopustí pouhého přestupku (např. porušením pravidel o evidenci cizinců). Dále jsou v tomto systému obsaženy informace o hledaných osobách, odcizených zbraních, falešných penězích apod. Při práci s tímto systémem je ovšem třeba respektovat předpisy na ochranu osobnosti. [4]

1.5 Odpovědnost členských států v rámci schengenského prostoru

Zrušení vnitřních hraničních kontrol usnadňuje občanům řídicím se zákony volný pohyb po Evropě. Stejná pravidla bohužel platí i pro pachatele trestných činů a teroristy.

Schengenská úmluva proto zavedla další opatření, jako je například spolupráce mezi národními policejními složkami a soudními orgány v boji proti zločinu. Členskými státy proto přibyla další odpovědnost – starat se o své vnější hranice. To jsou jediná místa, kde je systematicky kontrolován ten, kdo vstupuje do EU nebo z ní odjíždí.

Vnější hranice nejsou pouze hraniční přechody, ale také mezinárodní letiště, přístavy a některé železniční stanice, které jsou nyní místy pro vstup do celé Evropské unie. Irsko a Spojené království nepoužívají na hraničních kontrolách schengenská ustanovení. Stále kontrolují totožnost každého, kdo vstupuje na jejich území s výjimkou občanů jednoho z těchto dvou států. Právo občanů EU vstupovat do těchto členských států a žít v nich však zůstává nedotčeno. [3]

Obrázek 3 Typická schengenská hranice - žádná pasová kontrola, jen cedule vítající návštěvníka [6]

1.5.1 Ochrana vnějších hranic

Na první pohled nejviditelnějším znakem schengenské spolupráce je zrušení kontrol na vnitřních hranicích a přesun aktivit spojených s ochranou hranic na tzv. vnější hranice států schengenského prostoru. Všechny osoby překračující hranice podléhají minimální kontrole. Státní příslušníci třetích zemí jsou na hranicích členských států podrobeni důkladné kontrole, která ověřuje splnění všech podmínek pro vstup do Schengenského prostoru.

Na mezinárodních letištích jsou fyzicky odděleni cestující pohybující se v rámci schengenského prostoru od těch, jejichž let míří z/do země mimo Schengen. Zatímco cestující odbavující se na tzv. vnitřní lety do zemí schengenského prostoru potřebují doklad totožnosti pouze za účelem potvrzení své totožnosti pro vstup do letadla, při letech do zemí

mimo schengenský prostor platí praxe, kterou známe při letech do jiných států již v současné době. [7]

1.5.2 Policejní a justiční spolupráce

Aby mohli občané EU plně využívat svých svobod, musí mít stejně snadný přístup k soudům a úřadům v kterémkoli členském státě jako ve vlastním státě. Současně by se mělo předcházet tomu, aby rozdíly mezi národními soudními systémy nezneužívali pachatelé trestných činů, a rozsudky by měly být uznávány a vykonatelné v rámci celé Evropské unie.

Toto vše vyžaduje tzv. přeshraniční soudní spolupráci. Například soudní rozhodnutí přijatá v jedné členské zemi v občanském nebo trestním řízení musí být uznávána úřady po celé Unii. Tato zásada nazvaná „vzájemné uznávání“ může silně ovlivnit osobní život jedince, jestliže se začnou řešit otázky výživného, rozvodu a styku s dětmi, finanční záležitosti, jako jsou bankroty a nezaplacené účty, a dokonce i trestné činy.

Příklad:

Zjednodušení přeshraničních případů

Představte si následující situaci. Paola Mennea se setká s Hansem Schmidtem, který studuje v Římě. Paola žije v Římě. Pár se vezme a narodí se jim syn. Pak se přestěhují do Německa, kde žije Hans. Manželství se bohužel rozpadne. Paola se vrátí do Říma, kde požádá o rozvod a rodičovskou odpovědnost za dítě.

Jak bude tento přeshraniční případ řešen?

Podle stávajících zákonů EU by italský soud vedl rozvodové řízení, pokud by Paola žila před podáním žádosti alespoň šest měsíců v Itálii. Mohl by také rozhodnout o rodičovské odpovědnosti za dítě tohoto páru, pokud by žádost byla podána během rozvodového řízení. Zákony EU rovněž umožňují, aby Paola požádala zjednodušeným způsobem o uznání soudního rozhodnutí a jeho vykonatelnost v Německu – takže Paola by již nemusela předkládat svůj případ německým soudům. Stávající zákony platí pro rozvodová řízení (včetně zákonného odloučení a zrušení manželství). Řeší také rozhodnutí o rodičovské

odpovědnosti, ale pouze pokud jsou předložena v kontextu rozvodového řízení a týkají se dětí společných oběma partnerům.

Tato situace se změnila dne 1. března 2005, kdy byly aktuálně platné zákony nahrazeny novým nařízením platným pro všechny otázky rodičovské odpovědnosti, a bylo zajištěno rovné zacházení pro všechny děti. [3]

Důležitý nástroj vzájemné spolupráce v trestních věcech představují možnosti nabízené např. evropským zatýkacím rozkazem nebo předáváním osob ve výkonu trestních rozsudků. Přitom jsou samozřejmě respektována lidská práva a platí mj. zákaz dvojího trestu.

Policisté (pod pojem policie mohou jednotlivé státy podřadit i další donucovací orgány jakými jsou četnictvo, celní orgány nebo i obecní policie v širším významu tohoto označení) jednoho schengenského státu, kteří v rámci vyšetřování ve své zemi sledují osobu podezřelou z účasti na trestném činu, na nějž se může vztahovat vydání osoby, jsou oprávněni pokračovat ve sledování na výsostném území jiného státu Schengenu, když tento svolil na základě předem podané žádosti o právní pomoc k přeshraničnímu sledování. Za splnění některých dalších podmínek smějí policisté pokračovat ve sledování osoby i v případě, nelze-li z důvodu zvláštní naléhavosti předem požádat o svolení. Tato výjimka se však týká pouze případů vyjmenovaných závažných trestných činů. Policisté provádějící přeshraniční sledování na území druhého schengenského státu se musí rovněž bezpodmínečně řídit stanovenými limitujícími podmínkami.

Policisté, kteří ve své zemi pronásledují osobu, která byla přistižena při spáchání nebo při účasti na některém závažném vyjmenovaném trestném činu, mají možnost pokračovat za stanovených podmínek v pronásledování takovéto osoby na území jiného schengenského státu. Totéž se vztahuje na pronásledování osoby, která je zajištěna nebo zadržena, event. na uprchlého vězně. Pronásledování osoby musí být odůvodněno urgentností a nemožností předchozí notifikace příslušnému státu, musí se týkat osoby přistižené při činu nebo osoby na útěku za předpokladu, že jde o trestné činy vyjmenované v článku 41 odst. 4 (např. vražda, znásilnění, obchod s lidmi, nedovolená přeprava jedovatého a nebezpečného odpadu). Pro praktické účely byla vydána metodická příručka pro přeshraniční spolupráci, která mj. blíže rozvádí způsoby a předpoklady přeshraničního sledování a pronásledování osoby.

V obou případech, tj. při přeshraničním sledování i pronásledování, však existují určitá omezení, která je nezbytné na území druhého státu respektovat (policista je nucen řídit se právem státu, na jehož území se právě nachází). Tím je zvláště možnost použití služební zbraně jen v případě nutné obrany. Další omezení se týkají možnosti dotčenou osobu zadržet nebo zatknout nebo vstupu do obydlí a na pozemek, které nejsou veřejně přístupné.

S cílem usnadnit policejní a celní spolupráci, především za účelem včasného předávání informací v souvislosti s přeshraničním sledováním a pronásledováním uprchlé osoby zvláště v příhraničních oblastech, si smluvní strany zavádějí účinná vzájemná spojení nebo zavádějí spolupráci ve formě styčných důstojníků a další.

Důležitou úlohu hraje možnost vzájemného vysílání styčných důstojníků s cílem posílit a hlavně urychlit spolupráci, zvláště formou výměny informací, poskytování pomoci při žádostech o policejní součinnost a při právní pomoci v trestních věcech nebo pomocí orgánům pověřeným ostrahou vnějších hranic. Nejsou však oprávněni k samostatnému provádění policejních opatření. Tito styční důstojníci jsou vysíláni na bilaterálním základě.

Justiční spolupráce zahrnuje jak faktickou součinnost příslušných ministerstev, soudů a jiných orgánů v trestním řízení a při výkonu rozhodnutí, tak i legislativní činnost, která má zejména zabezpečit extradici mezi členskými státy, slučitelnost dalších předpisů, zejména trestního řízení, koordinovat normy o příslušnosti soudních a jiných orgánů činných v trestních řízeních a zejména koordinovat i hmotněprávní trestní úpravy, týkající se organizované kriminality, terorismu a obchodu s drogami. [8]

1.5.3 Vízová a konzulární spolupráce

Nástrojem umožňujícím regulaci přílivu osob a eliminaci proniknutí nežádoucích osob nebo osob představujících bezpečnostní riziko, je vízová politika, která je v rámci EU (tj. nejenom mezi státy schengenského prostoru) harmonizovaná. V rámci EU existuje jednotný seznam zemí, jejichž státní příslušníci potřebují pro vstup na území EU vízum - tzv. černý seznam. Jiný - bílý - seznam občanů dalších států od této povinnosti osvobozuje.

Schengenské státy navíc harmonizovaly podmínky pro krátkodobý pobyt na svém území. Po získání jednotného schengenského víza může jeho držitel pobývat a volně se

pohybovat po schengenském prostoru po dobu až 3 měsíců během šestiměsíčního období ode dne prvního vstupu na území Schengenu.

Vydávání povolení k pobytu nebo stanovení podmínek pro získání občanství však již harmonizovány nebyly a jsou předmětem legislativní úpravy každého jednotlivého státu. Platné povolení k pobytu, a od 5. 4. 2010 rovněž dlouhodobé vízum, vydané jedním schengenským státem nicméně svého držitele opravňuje k pohybu v rámci celého Schengenu - po dobu max. 3 měsíců během šestiměsíčního období. [8]

1.5.4 Ochrana osobních údajů

Zpracování osobních údajů, tj. údajů, které lze vztáhnout ke konkrétním fyzickým osobám, je nedílnou součástí schengenské spolupráce, neboť sdílení určitých informací (např. o osobách, jimž byl zakázán vstup na území některé schengenské země, nebo o odcizených vozidlech) je nezbytnou podmínkou efektivního zajištění bezpečnosti v schengenském prostoru. Vzhledem k tomu, že mezi jednotlivými členskými státy je předáváno velké množství nejrůznějších informací, přičemž v naprosté většině se jedná o údaje citlivého charakteru, jejichž zneužití či ztráta mohou vést k výraznému zásahu do osobnostních práv jednotlivce, je v rámci schengenského prostoru věnována velká pozornost také ochraně osobních údajů.

Pro shromažďování, ukládání, předávání či jiné zpracování osobních údajů v souvislosti se schengenskou spoluprací jsou proto stanovena striktní pravidla (a to jak na mezinárodní úrovni, zejména v Schengenské prováděcí úmluvě, tak i ve vnitrostátním právu členských států), přičemž kontrola jejich dodržování je svěřena nezávislým dozorovým orgánům. [8]

2 LISABONSKÁ SMLOUVA

Lisabonská smlouva vstoupila v platnost dne 1. prosince 2009, čímž se uzavřel několikaletý proces vyjednávání o institucionálních otázkách. Smlouva mění stávající zakládající smlouvy EU (tj. Smlouvu o EU a Smlouvu o založení ES), aniž by je nahrazovala. Poskytuje Evropské unii odpovídající právní rámec a nástroje pro řešení budoucích výzev a naplnění očekávání občanů. [9]

Navzdory kritickým hlasům euroskeptiků, že oslabuje demokratizmus v Evropské unii – úlohu národních parlamentů zvýrazňuje. I nadále jsou ponechána v platnosti ustanovení Niceské smlouvy (tj. každá změna musí být ratifikována ve všech členských státech, až na výjimky – pokud není uspořádáno např. referendum a je to úkolem národního parlamentu. Úlohy parlamentů v tomto případě vychází z akcentu na princip subsidiarity a proporcionality.

Podle Lisabonské smlouvy mají národní parlamenty dostávat návrhy legislativních aktů (směrnic, nařízení) nejméně šest týdnů před začátkem jejich projednávání v Evropském parlamentu. Každý akt musí být předkladatelem odůvodněn i z hlediska proporcionality a subsidiarity, tedy že za daného cíle lze dosáhnout efektivněji na úrovni Unie a že rozsah opatření odpovídá povaze cíle. To je konec konců předepsáno i platnou niceskou smlouvou.

Jednomyslnost je zachována podle Lisabonské smlouvy v těchto oblastech:

- daně,
- harmonizace v oblasti sociálního zabezpečení a sociální ochrany,
- určitá ustanovení v oblasti justice a vnitra,
- doložka flexibility, tedy možnost přijmout vhodná opatření, i když k tomu neposkytuje Ústava nezbytné pravomoci,
- společná zahraniční a obranná politika,
- společná zahraniční a bezpečnostní politika,
- rozpočet EU,

- členství EU,
- občanství. [10]

Lisabonská smlouva byla uzavřena suverénními státy, které si svoji suverenitu zachovávají, ale zároveň zřizují společenství, na něž jsou některé kompetence těchto suverénních států přeneseny. Unie v určitých oblastech přijímá opatření většinou hlasů, tedy bez souhlasu a nepřímo proti vůli některého člena, ovšem tato opatření jsou také pro něj závazná, takže jde zcela evidentně o omezení suverenity státu. Pouze za předpokladu, že všechna usnesení jsou přijímána jednomyslně a libovolný členský stát má tedy právo veta, můžeme říci, že suverenita členů společenství je plně respektována. Záleží také na vymezení oblastí, v nichž má unie fungovat, a na specifikace forem rozhodování v těchto oblastech. V ostatních je členský stát plně suverénní. [10]

2.1 Listina základních práv a svobod

S Lisabonskou smlouvou se stává právně závaznou i Listina základních práv Evropské unie přijatá 7. prosince 2000 v Nice, ve znění upraveném dne 12. prosince 2007. Výjimku z této Listiny mají Velká Británie, Polsko a Česká republika.

Listina stanoví základní práva v těchto šesti hlavách: důstojnost, svoboda, rovnost, solidarita, občanská práva a soudnictví. Dokument obsahuje ustanovení týkající se základních lidských práv, občanských a politických práv. Její součástí jsou také práva ekonomická a sociální, která byla předmětem největších kontroverzí. [8]

Svoboda nespočívá jen v osobní mobilitě, znamená také záruku určitých základních práv, například právo na svobodu a bezpečnost, rovnost před zákonem, svoboda myšlení, vyjadřování a svoboda informací, právo na dobrou správu a povinnost orgánů EU k nápravě jakékoliv škody způsobené jednotlivci. Tato práva má každý, kdo legálně žije v Evropské unii – bez ohledu na to, zda je občanem EU či nikoli.

2.1.1 Charta základních práv a svobod

I „Listina základních práv a svobod“:

Charta základních práv přijatá v roce 2000 vymezuje jasně a v jediném dokumentu osobní, občanská, politická, ekonomická a sociální práva, která národy Evropské unie požívají. Charta se má stát součástí nové ústavy EU a bude sloužit jako zákonné měřítko pro posuzování a zaručení práv jednotlivců. [3]

Evropský parlament, Rada a Komise slavnostně vyhláší jako Listinu základních práv Evropské unie níže uvedené znění:

Listina základních práv a svobod

Preambule

Národy Evropy, vytvářejíce mezi sebou stále těsnější unii, se rozhodly sdílet mírovou budoucnost založenou na společných hodnotách.

Unie, vědoma si svého duchovního a morálního dědictví, se zakládá na nedělitelných a všeobecných hodnotách lidské důstojnosti, svobody, rovnosti a solidarity; spočívá na zásadách demokracie a právního státu. Do středu své činnosti staví jednotlivce tím, že zavádí občanství Unie a vytváří prostor svobody, bezpečnosti a práva.

Unie přispívá k zachování a rozvíjení těchto společných hodnot při současném respektování rozmanitosti kultur a tradic národů Evropy, národní identity členských států a uspořádání jejich veřejné moci na státní, regionální a místní úrovni; usiluje o podporu vyváženého a udržitelného rozvoje a zajišťuje volný pohyb osob, služeb, zboží a kapitálu, jakož i svobodu usazování.

K tomuto účelu je nezbytné posílit ochranu základních práv s ohledem na společenský vývoj, sociální pokrok a vědeckotechnologický rozvoj zřetelnějším vyjádřením těchto práv v podobě listiny.

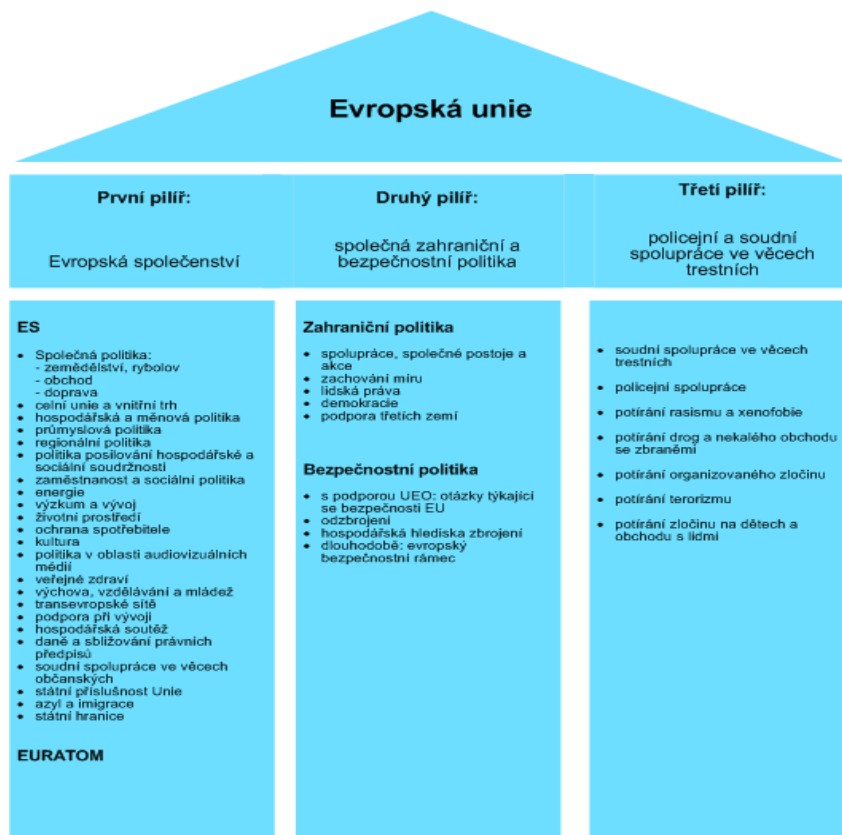
Při respektování pravomocí a úkolů Unie i zásady subsidiarity potvrzuje tato listina práva, která vyplývají především z ústavních tradic a mezinárodních závazků společných členským státům, z Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, ze sociálních chart přijatých Unií a Radou Evropy a z judikatury Soudního dvora Evropské unie a Evropského soudu pro lidská práva. Tuto listinu budou v této souvislosti soudy Unie a členských států vykládat s náležitým zřetelem na vysvětlení vyhotovená pod vedením

prezídia Konventu, jež vypracovalo tuto listinu, a doplněná pod vedením prezídia Evropského konventu.

Uplatňování těchto práv s sebou nese odpovědnost a povinnosti, jak ve vztahu k druhým, tak ve vztahu k lidskému společenství a budoucím generacím. V důsledku toho uznává Unie práva, svobody a zásady, které jsou vyhlášeny. [11]

2.2 Proč se mluví o třech pilířích Evropské unie?

Tři pilíře Evropské unie byly vytvořeny Smlouvou o Evropské unii, která byla podepsána v holandském Maastrichtu dne 7. Února 1992, a vstoupila v platnost 1. Listopadu 1993. Smlouva o Evropské unii má v historii evropské integrace zvláštní místo. Vytvořila novou strukturu – Evropskou unii, která rozšířila do té doby převažující ekonomické vztahy mezi členskými státy o oblast zahraniční, bezpečnostní a vnitřní politiky.

Obrázek 4 Tři pilíře EU [11]

2.3 Co je "komunitární právo"?

Pro právní systém Evropského společenství se používá označení „komunitární právo“ (Community law, droit communautaire). Evropské společenství se odlišuje od ostatních mezinárodních organizací tím, že má pravomoc vytvářet právní normy závazné nejen pro členské státy, ale i pro vnitrostátní subjekty těchto států (osoby fyzické i právnické). Členské státy při vstupu do Evropského společenství souhlasily s tím, že v určitých přesně definovaných oblastech se vzdají své svrchovanosti ve prospěch orgánů Společenství. Orgány Společenství tak získaly právo vydávat předpisy závazné pro všechny členské státy. Společenství si tak vytvořilo svůj vlastní právní systém, který bývá nazýván právem Společenství. Toto právo je svébytným právním řádem, který nelze přirovnat ani k mezinárodnímu, ani k vnitrostátnímu právu. Vnitrostátní právo, které je s právem Společenství v rozporu, je nepoužitelné a zákonodárce daného státu ho musí neprodleně zrušit. Komunitární právo se člení na primární právo, sekundární právo, rozhodnutí Evropského soudního dvora a zvykové právo.

Primární právo zahrnuje zakládací smlouvy, pozdější pozměňovací a přístupovací akty, jakož i závazné protokoly a dodatky rovnocenného významu. Primární právo je nadřazeno sekundárnímu právu a slouží jako měřítko, zda je sekundární právo stanoveno správně.

Cílem Evropského společenství, jak praví preambule Smlouvy o ES, je stále těsnější spojení mezi evropskými státy. Proces postupného sjednocování se uskutečňuje prostřednictvím změn zřizovacích smluv a přijímáním dalších smluv (patří mezi ně např. Smlouva o sloučení orgánů Evropských společenství, Jednotný evropský akt, Smlouva o Evropské unii, Amsterodamská smlouva, Smlouva s Nice).

Přílohy a protokoly ke smlouvám jsou nedílnou součástí smluv. Sekundární (odvozené) právo Společenství vychází z primárního práva. Někdy se mluví též o „aktech Společenství“ (Community acts). Jde o legislativní akty orgánů Společenství vydávané na základě zřizovacích smluv. Představují rozsáhlou legislativu, která je tvořena více než jedenácti tisíci akty, o více než osmdesáti tisících stranách.

Jde o následující druhy aktů:

- nařízení (regulations). Jde o závažný akt normativní povahy, který zavazuje přímo jak členské státy, tak i jejich vnitrostátní subjekty práva (osoby fyzické i právnické),
- směrnice (directives). Jde o legislativní akt, který zavazuje pouze členské státy. Směrnice předepisuje výsledek, jehož má být dosaženo, přičemž formy a metody dosažení tohoto cíle zůstávají na vůli a rozhodnutí členských států,
- rozhodnutí (decisions). Rozhodnutí je individuálním aktem zavazujícím pouze subjekty, jimž je adresováno. Mohou to být jak členské státy, tak i jiné subjekty (osoby).
- Doporučení (recomendations) a stanoviska (opinions). Doporučení a stanoviska nejsou právně závazná. Společenství pomocí doporučení poskytuje členským státům nezávazné návody pro jejich jednání, v rámci stanovisek vyjadřuje svůj postoj k vzniklým situacím.

Právní akty společenství vstupují v platnost po zveřejnění v Úředním věstníku EU. Rozhodnutí Evropského soudního dvora mají sílu práva a jsou závazná pro soudy a právnické i fyzické osoby ve všech členských státech Evropského společenství. Rozhodnutí Evropského soudního dvora mají přednost před rozhodnutími národních soudů členských států, které nejsou v souladu se smlouvami o Evropském společenství.

Evropský soudní dvůr přijal řadu závažných rozhodnutí, která změnila či doplnila sekundární právo Společenství, zejména v oblastech, jež se týkají pohybu zboží, intelektuálního vlastnictví, hospodářské soutěže a zaměstnanosti.

Zvykové právo. K právu Společenství se dále počítá zvykové právo platné v ES včetně nepsaných zásad, které Soudní dvůr ES v rámci soudního rozvíjení práva převzal z vnitrostátních právních řádů či zásad mezinárodního práva a dále rozvinul.

Pravomoci Evropské unie dělíme:*Výlučné pravomoci*

- v těchto oblastech má Evropská unie právo přijímat a určovat pravidla a členské státy v nich mohou zasahovat jen s povolením Unie. Jedná se o tyto oblasti:
 - společná obchodní politika vůči třetím zemím,

- společný celní sazebník vůči třetím zemím,
- měnová politika pro 12 zemí eurozóny,
- vnitřní trh (do velké míry).

Sdílené pravomoci

- v těchto oblastech mohou členské státy vydávat legislativu za předpokladu, že již tak neučinila Unie. Patří sem zejména tyto oblasti:
 - občanství,
 - hospodářská a měnová unie,
 - zemědělství a rybolov,
 - vízová, přistěhovalecká a azylová politika,
 - doprava,
 - hospodářská soutěž,
 - daně,
 - sociální politika,
 - životní prostředí,
 - ochrana spotřebitele,
 - regionální politika, hospodářská a sociální soudržnost.

Doplňující pravomoci – v těchto oblastech se aktivita EU omezuje jen na podporu členských států.

Patří sem zejména tyto oblasti:

- politika zaměstnanosti a hospodářská politika,
- vzdělávání a školství,
- kultura,
- veřejné zdraví,

- věda a výzkum.

V kompetenci členských států zejména zůstávající:

- vnitřní organizace států,
- národní identita,
- organizace ozbrojených sil,
- veřejná správa,
- veřejný pořádek a bezpečnost,
- organizace justice,
- mzdy,
- organizace zdravotnických služeb,
- lékařská péče.

Smlouva o Evropské unii (známá jako Maastrichtská smlouva) rozšířila mezivládní spolupráci na další oblasti, a to o:

- společná zahraniční a bezpečnostní politika,
- spolupráce v oblasti justice a vnitřních věcí.

Rozhodnutí o otázkách spadajících do těchto oblastí jsou přijímána na základě mezivládní spolupráce, tzn. na základě jednomyslnosti. Evropská unie přijímá různé iniciativy, politiky a tzv. strategie, popř. programy, které navazují na existující politiky a dále je prohlubují a rozvíjí, popř. vytváří programy nové. Týká se to např. vztahů s novými sousedy rozšířené EU (evropská politika sousedství), stabilizačního a asociačního procesu pro státy západního Balkánu, zdokonalení konkurenceschopnosti ekonomiky (lisabonská strategie).

[12]

3 BEZPEČNOSTNÍ RIZIKA

Pokud budeme hledat odpověď na otázku nahodilosti či nezbytné součásti přítomnosti hrozeb či rizik ve společenském vývoji, je nutné si nejprve ujasnit, co chápeme jako bezpečnostním (stabilním) prostředím a co hrozbou. Stav bezpečnostního a stabilního prostředí je vnímán jako zásadní a určující prvek při hledání postupů, které je nutné uskutečnit, aby byla zabezpečena suverenita států, stabilní společnosti a podnikového prostředí a vytvořit podmínky pro bezpečnost občanů. [13]

Hrozba

je primární, mimo nás nezávisle existující vnější fenomén, který může nebo chce poškodit nějakou konkrétní hodnotu. [14]

Riziko

Pojem rizika se používá v mnoha souvislostech a má v odborném jazyce různých odborných disciplin odlišný význam. V globálním slova smyslu jde o určitý druh odrazu negativních stránek vývoje společnosti, které celkově všechny nepříznivě ovlivňují svými příznaky, existencí a následky náš život. V odborném jazyce bezpečnostních věd lze vysledovat význam slova riziko jako období existence studovaného systému, v němž se skutečně začínají projevovat příznaky možného výskytu negativního děje se všemi vývojovými a systémovými aspekty vztahující se ke změně bezpečnostní situace systému.

V běžném obecném jazyce pak jde o velmi konkrétní stavovou podstatu nejistoty v systému vztahující se velmi adresně (konkrétně) k určitému zdroji či příčině našich budoucích problémů a potíží, která má konkrétní časové a prostorové vymezení. [15]

3.1 Vymezení bezpečnostních rizik

3.1.1 Bezpečnostní rizika spojená s migrací a azylovou politikou

- nezákonné migrace
- obchod s lidmi (zneužívání žen a dětí, obchod s přistěhovalci, prostituce, pornografie)

Od začátku devadesátých let situace, kdy zvýšené množství lidí hledalo v EU ochranu, přivedla členské státy k vytvoření společné azylové politiky. Postupuje se ve dvou fázích. První fáze se vztahuje k minimálním standardům a opatřením. Druhá fáze vede k jednotné společné proceduře získání azylu a jednotnému statusu osob, kterým byl přidělen azyl v rámci celé EU. Společný azylový systém musí být doprovázen jasnou politikou zákonné imigrace, aby pro ekonomické přistěhovalce usilující o vstup do EU zákonným způsobem cesta azylu nebyla atraktivní. Zajištění rovných zákonných opatření, za kterých mohou lidé vstoupit do Evropské unie, pomůže zamezit nezákonné imigraci a obchodu s lidmi.

V současné době je posílání nezákonných imigrantů zpět domů především národní odpovědností. Evropská komise chce však dosáhnout lepší spolupráce a zavést více společných předpisů a standardů nejen mezi členy EU, ale také mezi Unií a zeměmi, které jsou zdrojem nezákonné imigrace. Je třeba řešit mnoho otázek, jako je např. vymezení minimálních standardů pro návratové řízení, vzájemné uznávání rozhodnutí o návratu a poskytování řádných cestovních dokladů pro nezákonné přistěhovalce, kteří s sebou nemají žádné vlastní doklady.

Obchod s lidmi

Obchodování s lidmi pro sexuální zneužívání nebo získání levné pracovní síly je závažným trestným činem, který porušuje základní lidská práva a lidskou důstojnost. Je hlavním zdrojem příjmů pro organizované kriminální gangy, které někdy jednají pod rouškou společností provozujících zákonem povolené činnosti. Zisky mohou být proprány jako špinavé peníze a použity k financování jiných trestných činností nebo pro uplácení úředníků vykonávajících zákon. [3]

3.1.2 Bezpečnostní rizika spojená s volným pohybem osob

- proniknutí teroristů na území
- organizovaný zločin
- únosy lidí

Lidé oprávněně očekávají, že Unie a Schengenský prostor budou řešit ohrožení jejich bezpečnosti a budou je chránit před terorismem a závažným organizovaným přeshraničním zločinem. To vyžaduje úzkou policejní a soudní spolupráci ke snížení úkrytů pro pachatele trestných činů a jejich podvodně získané kořisti. Zločinecké organizace vždy zneužívají slabosti soudních a ekonomických systémů, v nichž působí, a Evropská unie jim dává široký otevřený prostor, v němž se mohou pohybovat. Teroristé, drogoví baroni, převaděči, osoby živící se praním špinavých peněz a podvodníci pracují, jako by ani neexistovaly hranice států: dokáží naplánovat trestný čin v jedné zemi, provést jej v druhé a žít ve třetí.

Potírání terorismu

Všichni si pamatujeme hrůzný teroristický útok ve Spojených státech amerických dne 11. září 2001. Evropa a Evropané jsou také cílem teroristických nástrah a panuje zde společná vůle s terorismem bojovat. Již dříve měly některé státy konkrétní právní předpisy týkající se terorismu, zatímco jiné státy chápaly teroristické útoky jako běžné trestné činy. Společný rámec nyní usnadňuje policejní a soudní spolupráci. K zajištění stejného potrestání teroristických útoků v celé Unii jsou tresty ukládané v jednotlivých státech sjednocovány – podle zásady, že tresty musí být úměrné a odrazující. Právní předpisy EU nyní zahrnují řadu závažných trestných činů, jako jsou útoky na život a zdraví, únosy, braní rukojmí nebo únos letadla. Tyto útoky budou považovány za teroristické činy, pokud budou spáchány záměrně s teroristickým cílem.

Státy EU budou stíhat teroristické činy, které jsou spáchány na jejich vlastní půdě nebo byly spáchány jedním z jejich státních příslušníků nebo z osob se zákonným pobytem na jejich území nebo byly spáchány na jejich vlastním obyvatelstvu. Současně je výslovně zaručeno respektování základních práv, jako je svoboda shromažďování, sdružování a svoboda slova, a jsou přijímána ustanovení k ochraně obětí terorismu. [3]

3.1.3 Bezpečnostní rizika spojená s volným pohybem zboží a kapitálu

- pašování drog
- odcizení vozidel
- pašování radioaktivního a jaderného materiálu

- praní špinavých peněz
- padělání eura a jiných bankovek

Praní špinavých peněz

Praní špinavých peněz doprovází téměř každý trestný čin. Výnosy z trestné činnosti jsou „vyprány“, aby nebylo možné poznat jejich nezákonný původ. Rozsah tohoto problému je enormní: podle Mezinárodního měnového fondu dosahuje částek mezi 2% a 5% světového hrubého domácího produktu.

Útok na drogovou kulturu

Nikdo přesně neví, kolik je v EU spotřebitelů drog. Jen u heroinu se celkový počet drogově závislých podle odhadu pohybuje kolem jednoho milionu. Vinou nezákonných drog umírá každý rok 7 000 až 8 000 lidí. Nyní existují různé strategie, jak řešit četné problémy s drogovými kauzami. Speciální orgán EU, jímž je Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost, poskytuje nepřetržitý tok informací.

Obchod s drogami nezná hranice a trendy užívání drog se tedy šíří rychle. Národní policejní síly dokáží bojovat s kriminalitou spojenou s drogami pouze, pokud budou pracovat společně. Zákonodárci, zdravotníci a vzdělávací pracovníci pracují efektivněji, když sdílejí informace a financování cílů v rámci celé Unie. K tomu jim slouží k SIS. [3]

4 ZAJIŠTĚNÍ VNITŘNÍ A VNĚJŠÍ BEZPEČNOSTI V RÁMCI EU

Otázky vnitřní bezpečnosti jsou předmětem úpravy hlavně oblasti justice a vnitřních věc (Hlava VI. Smlouvy o EU – tzv. třetí pilíř) a otázky vnější bezpečnosti spadají do problematiky pilíře druhého, tj. společné zahraniční a bezpečnostní politiky (Hlava V. Smlouvy o EU).

Zvláště v posledním období po událostech 11. září dochází ke zřetelnému prolínání a překrývání aktivit vnitřní a vnější bezpečnosti na úrovni Unie, a to v souvislosti s opatřeními proti mezinárodnímu terorismu. Důvodem je značná nebezpečnost tohoto fenoménu v jeho globální podobě. S tímto souvisí hlavně otázky reálného zajištění národní a mezinárodní bezpečnosti a navazující otázky ohledně účinnosti stávajících platných instrumentů mezinárodního práva a diskuse kolem změn priorit a změn v systému vztahů mezi státy v relaci na otázky mezinárodně právní ochrany lidských práv. [16]

Úkolem národní bezpečnostní politiky, která je v nejširším slova smyslu součástí bezpečnostní strategie státu, je formulovat a realizovat zásady směřující k ochraně demokratických států, vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku. Na tomto úseku působí kromě ministerstva vnitra (policie), celních orgánů a dalších zainteresovaných resortů také zpravodajské služby, ozbrojené síly, záchranné sbory a havarijní služby.

Pro úplnost této části výkladu bude vhodné ještě vzpomenout, že pojmy národní bezpečnost, veřejná bezpečnost, ochrana zdraví, ochrana veřejného pořádku jsou obsaženy rovněž v Evropské úmluvě o lidských právech. Jedná se o zmínky v případech možností omezení některých lidských práv a svobod.

4.1 Vnitřní bezpečnost

Pojem vnitřní bezpečnost (internal security) se používá jak ve významu vnitrostátním, týkající se bezpečnosti vlastního státu, tak ve významu mezinárodním či přeshraničním, a to hlavně v rámci Evropské unie. V německé jazykové oblasti se tento pojem často používá synonymně s termínem veřejná bezpečnost. V jistém smyslu lze, zvláště po 11. září 2001, považovat vnitřní bezpečnost za důležitou charakteristiku bezpečnosti vnější ve smyslu druhého pilíře EU s tím, že obě tyto složky bezpečnosti v rámci EU se vzájemně prolínají. [16]

4.1.1 Vymezení vnitřní bezpečnosti z hlediska unijního

Pokud jde o samotný pojem vnitřní bezpečnost státu ve smyslu unijním, je třeba vidět, že je používán často s pojmy veřejný pořádek, veřejná bezpečnost či veřejné zdraví. Jde o záležitosti týkající se opatření legislativních, organizačních a věcných, pokud to vyžaduje zájem ochrany bezpečnosti (vnitřní a vnější) členských států Unie nebo veřejného pořádku.

V Schengenské prováděcí úmluvě (článek 2 odst. 2) je zakotveno označení „veřejný pořádek a bezpečnost státu“, které celkem vystihuje ochranu zájmů členských států Schengenu a v neposlední řadě i EU jak prostředky policejními, celně bezpečnostními a soudními, tak i prostředky speciálními, mezi které patří zpravodajské služby při plnění specifických cílů ochrany důležitých státních zájmů. Přitom však zpravodajské služby nejsou stranou Schengenské prováděcí úmluvy, a nemají tak přístup do databází Schengenského informačního systému.

Pod pojem ochrana vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku zahrnujeme v rámci třetího pilíře takové formy organizovaného i neorganizovaného zločinu, jako je kriminalita na úseku obchodování s lidmi, trestné činy proti dětem, obchod s drogami, obchod se zbraněmi, korupce a podvod. Zvláště nebezpečnou formu pak představuje terorismus v jeho mezinárodní, globální dimenzi. Mezi další formy závažné trestné činnosti, které vyžadují spolupráci mezi členskými státy na úrovni Unie, patří rovněž potírání pornografie, opatření proti výtržnostem při fotbalových zápasech a jiných sportovních akcích a další.

[16]

4.1.2 Vymezení vnitřní bezpečnosti z hlediska komunitárního

Jedná se zejména o případy aplikace zvláštních opatření týkajících se pohybu a pobytu cizích státních příslušníků členských států Unie přijímaných z důvodu veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti a veřejného zdraví. [16]

5 BEZPEČNOSTNÍ PROSTŘEDÍ ČR S OHLEDEM NA MEZINÁRODNÍ A REGIONÁLNÍ PRÁVNÍ INSTRUMENTY

Bezpečnostní otázky jsou v mezinárodním měřítku řešeny skutečně efektivně, pokud se se zvoleným způsobem jejich řešení ztotožní co největší počet států. Klíčové jsou proto mezinárodní organizace vytvořené za účelem udržování a prosazování stability a míru ve světě. V případě neschopnosti jednat však hrozí ztráta jejich relevance a nebezpečí, že státy budou hledat alternativní řešení. Takové nebezpečí hrozí i OSN, která není na dnešní výzvy plně připravena. Je nutná její reforma, stejně jako další rozvoj mezinárodního práva, který musí reflektovat globální hrozbu terorismu a šíření ZHN a jejich nosičů.

Geopolitické postavení ČR se v důsledku demokratizačních a integračních procesů v euroatlantickém prostoru významně změnilo. ČR je členem NATO a zapojila se do činnosti EU. S rozšiřováním NATO a EU se ČR stává jejich vnitrozemím, obklopují ji pouze členské země těchto organizací, což významně posiluje její bezpečnost. NATO zůstává základní bezpečnostní organizací v euroatlantickém prostoru. Je ztělesněním transatlantické vazby, která je pro bezpečnost a stabilitu v euroatlantickém prostoru nenahraditelná, a je posilována rozvojem strategických vztahů NATO a EU. [17]

5.1 Bezpečnostní prostředí České republiky v českém právním řádu

5.1.1 Bezpečnostní rada státu

Bezpečnostní rada státu je stálým pracovním orgánem vlády pro koordinaci problematiky bezpečnosti České republiky a přípravu návrhů opatření k jejímu zajišťování. Bezpečnostní rada státu je zřízena čl. 9 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky.

Podle článku 9 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR:

1. Bezpečnostní radu státu tvoří předseda vlády a další členové vlády podle rozhodnutí vlády.
2. Bezpečnostní rada státu v rozsahu pověření, které stanovila vláda, připravuje vládě návrhy opatření k zajišťování bezpečnosti ČR.

3. Prezident republiky má právo účastnit se schůzí Bezpečnostní rady státu, vyžadovat od ní a jejích členů zprávy a projednávat s ní nebo jejími členy otázky, které patří do jejich působnosti. [17]

BRS je stálý pracovní orgán vlády, který v rozsahu pověření stanoveném vládou koordinuje a vyhodnocuje problematiku bezpečnosti ČR a připravuje vládě návrhy k jejímu zajišťování (plánování).

Základním úkolem BRS je podílet se na tvorbě spolehlivého a funkčního bezpečnostního systému ČR, zabezpečovat koordinaci a kontrolu opatření k zajištění bezpečnosti ČR a mezinárodních závazků. V návaznosti na současná rizika a hrozby v oblasti bezpečnosti ČR je BRS koncipována jako orgán pro přípravu opatření v této oblasti, ale současně i pro řešení vzniklé krizové situace. Je orientována na komplexní zajišťování bezpečnosti ČR.

Předseda BRS svolává schůze BRS pravidelně, nejméně však jednou za tři měsíce, případně podle potřeby. BRS má předsednictvo, které na svých jednáních zejména posuzuje aktuální bezpečnostní situaci ve světě a v ČR. Předsednictvo BRS je složeno z předsedy BRS (premiér), místopředsedy BRS (místopředseda vlády a ministr zahraničních věcí), ministra vnitra, ministra obrany a ministra financí. Jednání předsednictva BRS se zúčastňuje ředitel sekretariátu BRS. Činnost BRS zabezpečuje sekretariát BRS. Funkci sekretariátu BRS vykonává odbor obrany a bezpečnosti Úřadu vlády.

Přestože byla BRS ustavena na základě ústavního zákona, není ústavním orgánem a není jí tímto ani žádným jiným zákonem dána pravomoc přijímat rozhodnutí v oblasti zajištění bezpečnosti ČR. Na základě usnesení vlády o BRS může BRS v oblasti zajišťování bezpečnosti ČR žádat informace a analýzy od všech ministrů a vedoucích jiných správních úřadů a ukládat jim úkoly spojené se zajišťováním bezpečnosti ČR.

BRS může podle potřeby, zpravidla na návrh členů BRS, zřizovat a rušit odborné pracovní skupiny, v jejichž čele stojí zpravidla člen BRS, které se zabývají dílčími otázkami v oblasti působnosti BRS, zejména připravují podklady pro zasedání BRS. K tomuto využívá pracovní orgány. [18]

5.1.2 Výbory BRS

Výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky (VKZBP)

Hlavním úkolem VKZBP je koordinace zahraniční bezpečnostní politiky ČR s důrazem na mezinárodní postavení ČR a na vztahy s mezinárodními bezpečnostními organizacemi. Kromě projednávání relevantních materiálů pro BRS zajišťuje VKZBP informovanost zainteresovaných resortů o aktuální zahraniční bezpečnostní situaci a jejích aspektech s důrazem na mezinárodní postavení ČR. Je v gesci ministra zahraničních věcí.

Výbor pro obranné plánování (VOP)

Hlavním úkolem VOP je koordinace plánování opatření k zajištění obrany ČR. Je v gesci ministra obrany.

Výbor pro civilní nouzové plánování (VCNP)

Hlavním úkolem VCNP je koordinace a plánování opatření k zajištění ochrany vnitřní bezpečnosti státu, obyvatelstva a ekonomiky, kritické infrastruktury, zabezpečování preventivních opatření proti použití ZHN včetně řešení odstraňování následků jejich použití a koordinaci požadavků na civilní zdroje, nezbytné pro zajištění bezpečnosti ČR. Je v gesci ministra vnitra.

Výbor pro zpravodajskou činnost (VZČ)

Hlavním úkolem VZČ je koordinace činností zpravodajských služeb ČR a plánování opatření k zajištění zpravodajské činnosti a spolupráci státních orgánů, které získávají, shromažďují a vyhodnocují informace nezbytné pro zajištění bezpečnosti ČR. VZČ samostatně nevyvíjí zpravodajskou činnost. Je v gesci předsedy vlády ČR. Výkonným místopředsedou je ministr vnitra, který řídí jednání a činnost VZČ, nerozhodne-li předseda VZČ jinak. [19]

5.1.3 Bezpečnostní strategie ČR

Základním koncepčním dokumentem České republiky („ČR“) v oblasti bezpečnostní politiky je „Bezpečnostní strategie ČR“, kterou vláda schválila 10. prosince 2003. Tato koncepce zahraniční politiky země, přijatá v roce 2002 s platností pro období 2003-2006, vychází z co nejširšího zapojení státu do procesu vytváření Evropské bezpečnostní a obranné politiky v civilní i vojenské oblasti. Koncepce směřování ČR v rámci EU pro léta 2004-2013 klade důraz na akceschopnost transatlantické vazby a v rámci Evropské bezpečnostní a obranné politiky má zájem o zlepšování schopností Unie v oblasti zvládání krizí civilního i vojenského charakteru. Vojenská strategie ČR schválená vládou 9. Června 2004 zahrnuje i účast v silách rychlé reakce Unie.

Dokument uznává, že Rada bezpečnosti OSN má primární zodpovědnost za udržování míru a bezpečnosti ve světě, přičemž ČR podporuje otevřenou diskusi o reformě OSN, a o vývoji systému mezinárodního práva. V této souvislosti se však považuje za žádoucí, aby mírové operace vedené mezinárodními organizacemi byly vybaveny odpovídajícím mandátem Rady bezpečnosti OSN.

Účelem politiky vnitřní bezpečnosti je pak formulovat a realizovat zásady směřující k ochraně demokratických základů státu, vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku v ČR s tím, že nezastupitelnou roli zde hraje Ministerstvo vnitra a policie, jakož i jejich spolupráce s ozbrojenými silami, zpravodajskými službami, záchrannými sbory a havarijními službami.

Bezpečnostní doktrína státu by tak měla představovat teoreticky odůvodněný soubor základních zásad a směrnic, z nichž má vycházet praktická činnost státních orgánů, jiných institucí i jednotlivých občanů při zabezpečování veřejné bezpečnosti a při ochraně veřejného pořádku, a to v rámci určitého ústavního systému. [16]

5.1.4 Zajišťování bezpečnosti

Zrušení kontrol na pozemních hranicích se sousedními státy vytvořilo novou situaci při zajišťování bezpečnosti a veřejného pořádku, zvláště v příhraničních regionech. Proto Policie ČR ve spolupráci se sousedními státy zaváděla již několik let do praxe ucelený komplex policejních nástrojů, které plně nahradily chybějící kontroly. O bezpečnost a veřejný pořádek v příhraničním území se tak společně starají policisté obou sousedních

států, kteří k tomu jsou vybaveni specifickými pravomocemi, včetně možnosti působit v určitých případech na území druhého státu. Kontroly osob a ostatní policejní opatření však nesmějí plnit funkci hraničních kontrol a nesmějí být ani ekvivalentní takovým kontrolám.

Schengenská pravidla poskytují každému státu právo - a do určité míry i povinnost - provádět i nadále policejní opatření za účelem boje s kriminalitou a nelegální migrací v souladu s národní legislativou. Každý schengenský stát tedy může provádět kontroly osob na svém území. Tato policejní opatření - zvláště ta prováděná v příhraničních oblastech - však musí splňovat následující schengenská pravidla:

- nemají za cíl ochranu hranic,
- vycházejí z všeobecných policejních informací a zkušeností týkajících se možných hrozeb pro veřejnou bezpečnost a mají především za cíl bojovat proti přeshraniční trestné činnosti,
- jsou plánována a prováděna tak, že se zřetelně odlišují od systematických kontrol osob na vnějších hranicích,
- provádějí se na základě namátkových kontrol.

Odchod českých policistů z hraničních přechodů neznamenal oslabení přítomnosti a aktivit policie v příhraničních regionech. Policie zůstala i po vstupu ČR do Schengenu přítomna v příhraničí v plné síle a v nezměněném rozsahu plní standardní policejní úkoly týkající se bezpečnosti a veřejného pořádku. Navíc má k dispozici nové schengenské nástroje přeshraniční policejní spolupráce.

Novému rozdělení úkolů mezi jednotlivými službami Policie ČR odpovídají i změněné početní stavy. Při těchto přesunech platila zásada, že počet policistů v příhraničním území zůstane nezměněn. Tento aspekt byl jedním ze základních východisek pro reorganizaci služby cizinecké a pohraniční policie po vstupu ČR do Schengenu, neboť přesun policistů z hraničních přechodů do vnitrozemí mohl být vnímán jako oslabení bezpečnosti v dané lokalitě. Významný počet zkušených policistů dříve působících při ochraně státních hranic přešlo do nových funkcí u dopravní a pořádkové a železniční policie, ve kterých uplatňují své zkušenosti získané v předešlé praxi. Celkově cizinecká a pohraniční policie předala uvedeným složkám police zhruba 2 300 tabulkových míst policistů a sama se přetransformovala ve službu cizinecké policie.

Co se týče dopadů vstupu do Schengenu na bezpečnost ČR jako celku, je třeba zdůraznit, že schengenské standardy představují výrazné zvýšení kvality policejní a justiční spolupráce mezi členskými státy, a vytvářejí tak podmínky pro účinnější potírání zločinu.

Čeští policisté a další vybrané orgány při své práci využívají Schengenský informační systém (SIS) a v něm obsažené miliony dat týkající se vybraných kategorií osob či zboží (mj. hledaných či pohřešovaných osob, věci či vozidel). Přístup k záznamům v SIS výrazně zvyšuje úspěšnost i rychlost při nalezení hledaných osob a věcí; mnohonásobně se tak zvyšuje pravděpodobnost, že např. policejní orgány jiného schengenského státu při policejní kontrole objeví osobu, která je hledaná českou policií z důvodu spáchání závažného trestného činu.

Důležitost SIS potvrdila také zkušenost českých orgánů během prvních 100 využívání SIS v ČR. V tomto období bylo např. zadrženo více než 30 osob hledaných v jiných státech Schengenu a obdobný počet osob na území ČR nebo vypátráno přes 130 odcizených nebo ztracených věcí, zejména vozidel a osobních dokladů.

V případě, že by i přes všechna přijatá opatření vznikla závažná hrozba pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost ČR, má vláda možnost vydat nařízení, jehož prostřednictvím znovu zavede ochranu vnitřních hranic ČR. K takovému rozhodnutí se však bude moci uchýlit pouze za výjimečné situace, znovuzavedení hraničních kontrol bude muset být dočasné a bude moci trvat pouze po omezenou dobu nepřesahující 30 dní nebo po předvídatelnou dobu trvání závažné hrozby. Konkrétní způsob a rozsah provádění znovuzavedené ochrany vnitřních hranic bude stanoven ad hoc nařízením vlády a bude záviset na situaci, zejména tedy na důvodech, které k dočasnému znovuzavedení kontrol povedou. [20]

5.1.5 Posílení českého práva v rámci EU

Soudní spolupráce v trestních a občanských věcech může být dále prohloubena posílením vzájemné důvěry a postupným rozvojem evropské soudní kultury založené na rozmanitosti právních systémů členských států a jednotnosti evropského práva. Unie bude podporovat síť soudních organizací a států, jako Síť soudních rad, Evropskou síť nejvyšších soudů a Evropskou soudní síť pro další vzdělávání.

Soudní spolupráce v trestních věcech

Vzájemné uznávání

zásady vzájemného uznávání soudních rozhodnutí v trestních věcech, které zahrnují soudní rozhodnutí ve všech fázích trestního řízení nebo rozhodnutí, např. otázky shromažďování a přípustnosti důkazů, kompetenční spory, zásady ne bis in idem, provedení konečných rozsudků o odnětí svobody nebo o jiných trestech.

Eurojust

účinný boj proti mezinárodnímu organizovanému zločinu a jiné závažné trestné činnosti, a proti terorismu, vyžaduje spolupráci a koordinaci vyšetřování a v případě potřeby soustředěné trestní stíhání Eurojustem, ve spolupráci s Europolem. Eurojust bude do své výroční zprávy Radě EU zahrnovat výsledky a kvalitu své spolupráce s členskými státy. Širší dimenze působení Eurojustu je spojeno s Ústavní smlouvou.

Soudní spolupráce v občanských věcech

Vzájemné uznávání rozhodnutí. Je účinným prostředkem ochrany práv občanů a zajištění vynucování těchto práv bez ohledu na hranice mezi evropskými státy. [16]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 VÝZKUM Z ROKU 2007

Na přelomu dubna a května roku 2007 nechalo ministerstvo vnitra zpracovat výzkum veřejného mínění ke vstupu České republiky do schengenského prostoru. Jeho cílem bylo zjistit postoj obyvatelstva ČR a příhraničních regionů Německa a Rakouska k rozšíření Schengenu a jeho výsledky využít při přípravě informační kampaně. Průzkum provedla společnost GfK Praha formou telefonického dotazování, během kterého bylo osloveno 1 200 respondentů v ČR a 400 respondentů z Německa a Rakouska.

Mezi hlavní zjištění patří:

- naprostá většina respondentů má pozitivní postoj k rozšíření „Schengenu“,
- největší pozitiva „Schengenu“ představuje snazší cestování a otevření evropského prostoru,
- občané se nejvíce obávají zvýšení kriminality a přílivu nelegálních přistěhovalců,
- většina respondentů nemá dostatek informací,
- občané by nejvíce ocenili informování prostřednictvím televize, rozhlasu a denního tisku.

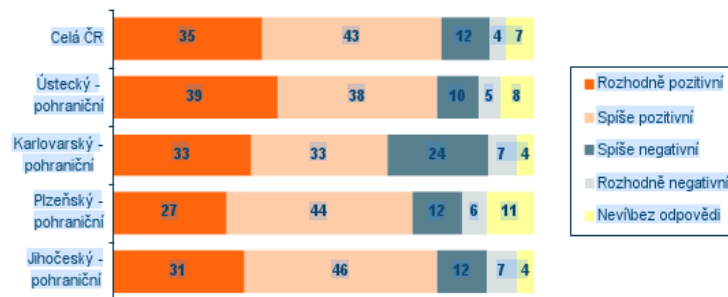
6.1 Výsledky výzkumu ve formě grafů

Otázka číslo 1

Jaký je váš postoj k rozšíření schengenského prostoru o ČR?

Z obrázku 5 je zřejmé, že lidé vyjadřovali souhlas s rozšířením Schengenu o ČR (v celé ČR tvořily kladné odpovědi 80%), ale i přesto se našlo malé procento dotazovaných, kteří měli ke vstupu ČR do schengenského prostoru (20% dotazovaných) záporný postoj.

Jaký je Váš postoj k rozšíření schengenského prostoru o ČR?

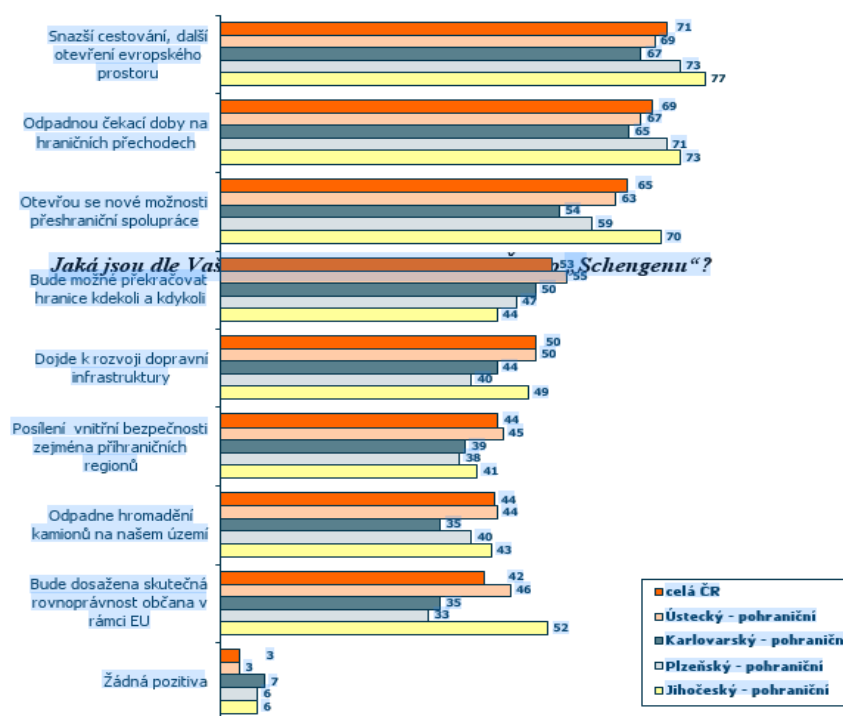
Obrázek 5 Postoj k rozšíření schengenského prostoru o ČR [8]

Otázka číslo 2

Jaká jsou dle vašeho mínění pozitiva vstupu ČR do Schengenu?

Obrázek číslo 6 nám ukazuje, co vlastně lidé nejvíce očekávali od vstupu ČR do Schengenu. Co je na tom nejvíce lákalo. Mezi nejčastěji pozitivní odpovědi (kolem 70% dotazovaných) patřily tyto: snazší cestování, zkrácená čekací doba na hranicích a nové možnosti přeshraniční spolupráce. Ano, toto jsou pozitiva, která jsou v rámci schengenského prostoru velmi žádaná.

Kolem 50% dotazovaných odpovědělo, že považuje za pozitivum překračování hranic kdekoli a kdykoli, dále pak rozvoj infrastruktury a posílení vnitřní bezpečnosti. Mezi méně odpovídaná pozitiva (kolem 40% dotazovaných) patřila: hromadění kamionů a rovnoprávnost občanů – toto poslední je velmi zajímavé, že lidé mnohdy nepředpokládali, že se stanou rovnoprávnými s ostatními zeměmi. Našlo se i malé procento dotazovaných, kteří nenašli žádná pozitiva na Schengenu (3-7%).

Obrázek 6 Pozitiva vstupu ČR do Schengenu [8]

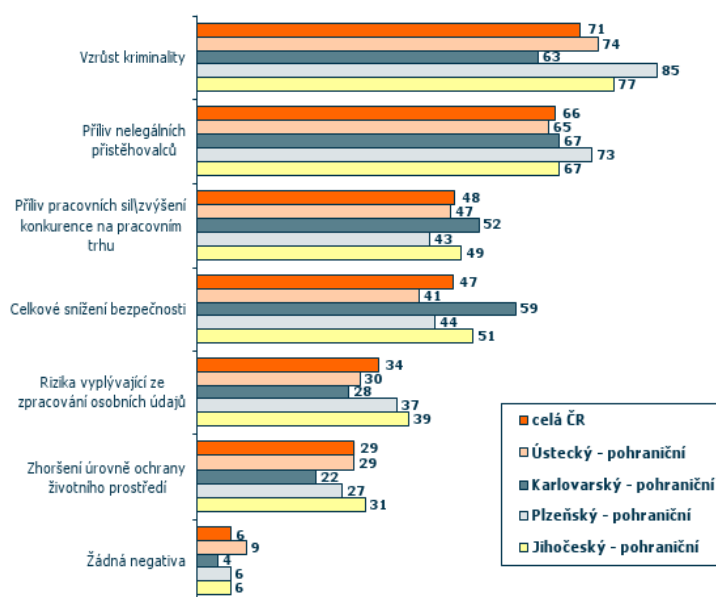
Otázka číslo 3

Jaké jsou dle vašeho názoru negativa vstupu ČR do "Schengenu"?

Na obrázku 7 vidíme, čeho se lidé při vstupu ČR do Schengenu nejvíce obávají. Mezi největší negativa považují vzrůst kriminality (v Plzeňském kraji je to až 85% dotazovaných, jinak je to kolem 75%), dále mají lidé obavy z nelegálního přistěhovalectví (66% dotazovaných, opět větší obavy v plzeňském kraji 73%).

Další odpovědi v průměru kolem 43-52% byly: příliv pracovních sil (myslím si, že je k tomu vede vysoká nezaměstnanost), snížení bezpečnosti 44-59% (zde bych čekala vyšší procento, toto vykazuje pouze Karlovarský kraj a to 59%). Kolem 30-39% odpovídali dotazovaní na negativa jako: strach ze zpracování osobních údajů a zhoršení ochrany životního prostředí. Malé procento dotazovaných nepovažuje Schengen za negativum (rozmezí 4 - 9%).

Jaká jsou dle Vašeho názoru negativa vstupu ČR do „Schengenu“?

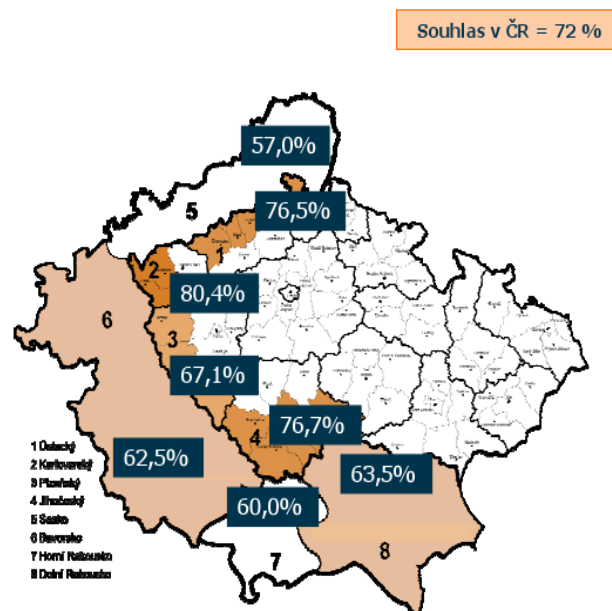
Obrázek 7 Negativa vstupu ČR do Schengenu [8]

Otázka číslo 4

Myslíte si, že by se měla po vstupu české republiky do schengenského prostoru posílit přítomnost policie v příhraničních oblastech?

Z posledního obrázku už tehdy vyplývalo, že lidé cítí obavy o svou bezpečnost, odpověděli z 72% kladně na otázku posílení policie v příhraničních oblastech. Myslím si, že tyto obavy jsou adekvátní.

Myslíte si, že by se měla po vstupu České republiky do „schengenského prostoru“ posílit přítomnost policie v příhraničních oblastech?

Obrázek 8 Posílení přítomnosti policie v příhraničních oblastech

[8]

7 VLASTNÍ VÝZKUM

7.1 Metodika průzkumu

Dotazníkové šetření bylo provedeno od 31. 07. 2011 - 18. 08. 2011, délka průzkumu byla 625 hodin, počet respondentů 135, průměrná doba vyplňování byla 3 minuty a 12 sekund, v dotazníku bylo 12 otázek. Návratnost dotazníku byla 67,7 %.

V rámci tohoto internetového výzkumu jsem se chtěla informovat o povědomí lidí ve Zlínském kraji o schengenském prostoru. Dále pak o tom, co nám Schengen přináší, jestli jde o pozitiva nebo spíše o negativa. V rámci výzkumu jsem dále chtěla upozornit na rizika plynoucí z volného pohybu osob, zboží a kapitálu a na otázku, zda by bylo vhodné Schengen zrušit či nikoliv.

Průzkum byl realizován prostřednictvím portálu www.vyplnto.cz, který umožňuje svým zákazníkům zdarma propagaci jejich dotazníkového šetření na internetu. Této bezplatné služby jsem využila rovněž i já.

Vytvořila jsem si vlastní dotazník, ten byl dobrovolný. Kontaktovala jsem své známé prostřednictvím webových stránek Facebook, Mimibazar a emailu, zda by mi vyplnili krátký dotazník na odkazu <http://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/schengensky-prostor-a-s-nim/>. Cílovou skupinu tvořili obyvatelé Zlínského kraje bez rozdílu věku a pohlaví.

Dotazník obsahoval 12 otázek. Přesné znění bylo následující:

1. Jaké je vaše pohlaví?
2. Do jaké věkové kategorie patříte?
3. Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?
4. Setkali jste se někdy s pojmem "Schengen" nebo "schengenský prostor"? Víte, co tyto pojmy znamenají?
5. Kde jste se s pojmem "Schengen" seznámili?
6. Chtěli byste vědět více o tom, co vlastně "Schengenský prostor" znamená?
7. Jaký je váš postoj k rozšíření "Schengenského prostoru" o ČR?

8. Jaké jsou dle vašeho názoru pozitiva vstupu ČR do "Schengenu"?
9. Jaké jsou dle vašeho názoru negativa vstupu ČR do "Schengenu"?
10. Dle vašeho názoru nám hrozí v rámci "Schengenu" tato rizika.
11. Myslíte si, že je pro nás "Schengenský prostor" bezpečný?
12. Jaká je podle vás budoucnost "Schengenu"? Zrušili byste tento prostor volného pohybu osob, zboží a kapitálu?

7.2 Vyhodnocení průzkumu a srovnání s průzkumem z roku 2007

Otázka č. 1

Jaké je vaše pohlaví?

Cílem této otázky bylo zjistit strukturu pohlaví dotazovaných respondentů. Převážná část respondentů byla tvořena ženami (71,85%). Je to dáno tím, že i já jsem ženského pohlaví a kontaktovala jsem tím více žen, než mužů. Průzkumu se zúčastnilo hodně žen prostřednictvím portálu mimibazar, který i já ráda navštěvuji.

Obrázek 9 Jaké je vaše pohlaví? (Pramen: Vlastní zdroj)

Do mého průzkumu se zapojilo 135 respondentů, z toho bylo 97 žen, což činí 71,85% a 38 mužů, to je zbylých 28,15% z celkového procentuálního vyjádření.

Otázka č. 2**Do jaké věkové kategorie patříte?**

Cílem druhé otázky bylo zjistit věkovou kategorii dotazovaných respondentů. Dalo se předpokládat, že se průzkumu zúčastní nejvíce mladí lidé. Bylo na výběr z 6 variant věkových kategorií.

Obrázek 10 Do jaké věkové kategorie patříte? (Pramen: Vlastní zdroj)

Jak je vidět z grafu, nejvíce respondentů patřilo do věkové kategorie 21 – 30 let, což jsem předpokládala, vzhledem ke svému věku a tím i rozsahu mých přátel, kteří se dotazníku zúčastnili. Tito respondenti tvořili 51,85% z celkového počtu. Nezanedbatelnou skupinu tvořila věkové hranice 31 – 40 let, která má své zastoupení z 37,04 %. Věková skupina 16 – 20 let se průzkumu zúčastnila z 5,93%. Další skupinou je věk 41 – 50 let (2,22 %) a překvapilo mě, že se zúčastnily i poslední dvě věkové kategorie 51 – 60 a 60 a více, sice měly malé procentové ohodnocení a to 1,48%, ale zúčastnily se výzkumu a to mě těší.

Otázka č. 3**Jaké je vaše nejvyšší vzdělání?**

Cílem třetí otázky nebylo diskriminovat lidi s nižším vzděláním, ale naopak zjistit, jak se zajímají o své okolí a jak reagují na změny, jimiž Česká republika prochází. Zajímalo mě, kolik lidí a s jakým vzděláním se zúčastní dotazníku o schengenském prostoru.

Obrázek 11 Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?(Pramen: Vlastní zdroj)

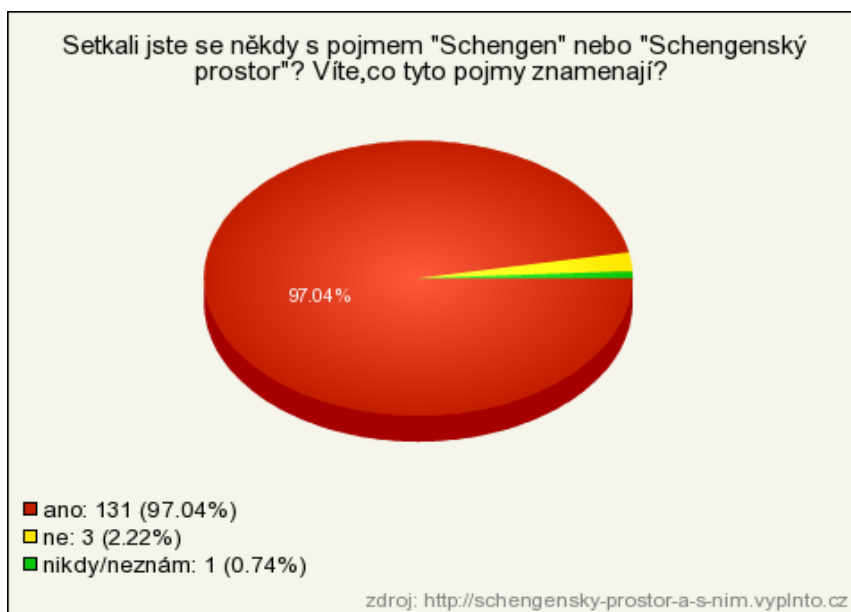
Z grafu vyplynulo, že se dotazníku a tím i průzkumu zúčastnilo nejvíce lidí s vysokoškolským vzděláním a to 49,63%. Dále pak vysoké procento respondentů bylo se středoškolským vzděláním, tady je to 37,78%. Nedokážu si vysvětlit nízké procento vyučených s maturitou (5,19%) a vyučených (4,44%), i když jsem kontaktovala velký počet lidí z této skupiny. Dle mého názoru je to dáno tím, že pro ně už samotný název průzkumu nebyl dostatečně zajímavý, aby mu věnovali pozornost a vyplnili jej, jinak si to nedokážu vysvětlit. Je pravdou, že se na portále www.vyplnto.cz objevovaly mnohem zajímavější témata a zřejmě i zábavnější.

Nejnižší procento dotázaných respondentů bylo se základním vzděláním, kde dosáhlo 2,96 %. Toto je vysvětlitelné tím, že v dnešní době je jen velmi málo lidí, kteří mají opravdu jen základní vzdělání. V dnešní době je touha po vzdělání hodně vysoká a zlepšily se i podmínky pro jeho dosažení. Rovněž vzhledem k nárokům potencionálních zaměstnavatelů se lidé hodně snaží o vyšší vzdělání.

Otázka č. 4

Setkali jste se někdy s pojmem "Schengen" nebo "schengenský prostor"? Víte, co tyto pojmy znamenají?

Tato otázka byla pro mě velmi důležitá. Mým cílem bylo zjistit, nakolik jsou lidé ve Zlínském kraji informovaní o Schengenu. Zda ví, co Schengen znamená nebo jej znají pod jiných názvem, např. jako volný prostor pohybu.

Obrázek 12 Setkali jste se někdy s pojmem "Schengen" nebo "schengenský prostor"? (Pramen: Vlastní zdroj)

Byla jsem velmi překvapena, že téměř 100% dotazovaných respondentů odpovědělo ANO. Přesný počet kladných odpovědí byl 131 ze 135 a to je 97,04%, což je velmi pozitivní zjištění. Je dobré vědět, co se kolem nás děje, kam vstupuje Česká republika a co

nám to přináší. Z mého průzkumu je tedy zřejmé, že obyvatelé se zajímají o téma Schengenu a není jim cizí. Já osobně musím říct, že než jsem začala psát tuto diplomovou práci, tak mi pojem Schengen jako takový nic neříkal. Věděla jsem, o co se jedná, ale nijak zvlášť jsem to neřešila. Teď už vím, že je dobré se zajímat.

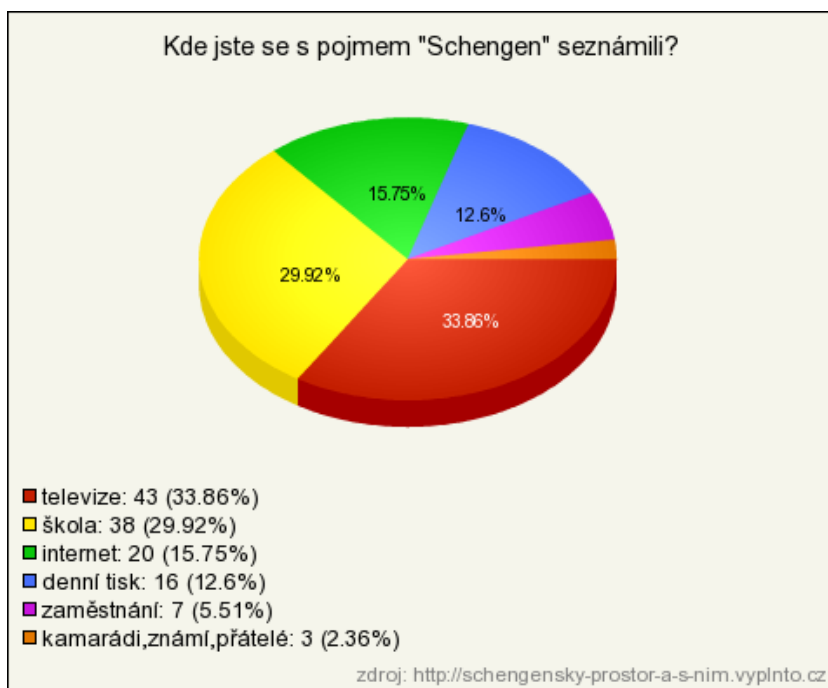
Velmi malé procento dotazovaných lidí odpovědělo, že se s pojmem Schengen nesetkali – 2,22%, snad je to tím, že ho znají pod jiným názvem, třeba jako volný prostor pohybu atd.

Pouze jeden člověk ze 135 dotazovaných respondentů odpověděl, že se s pojmem nikdy nesetkal a neví vůbec, o co se jedná, ale to se určitě tímto dotazníkem změnilo. Procentuální vyjádření bylo 0,74%.

Otázka č. 5

Kde jste se s pojmem "Schengen" seznámili?

Otázkou navazuji na předchozí otázku, zda respondenti znají pojem „Schengen“ a je tedy nutné se ptát, odkud se lidé dovídají o schengenském prostoru.

Obrázek 13 Kde jste se s pojmem "Schengen" seznámili?(Pramen: Vlastní zdroj)

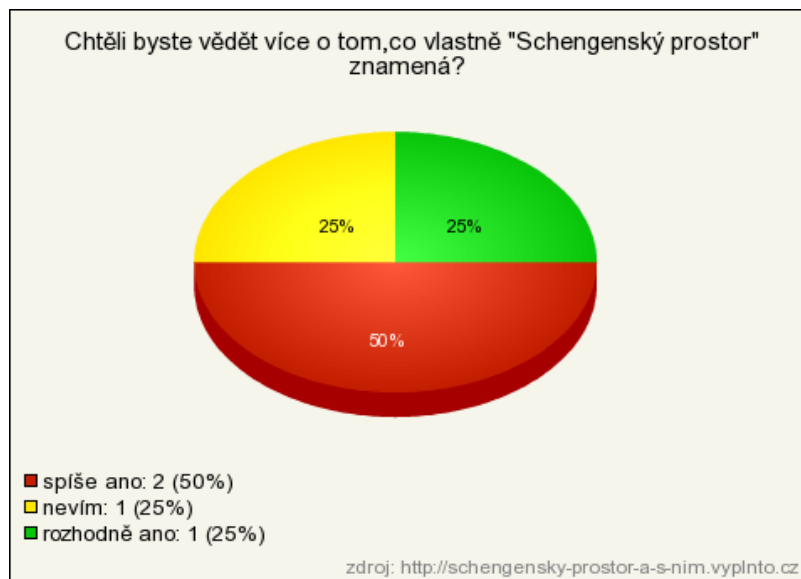
Z grafu je zřejmé, že se mladí lidé o Schengenu dovídají ve škole při studiu, v tomto případě 29,92%. Ostatní jsou dle mého názoru dobře informovaní z televize a jiných sdělovacích prostředků. Tato skupina měla největší procentuální zastoupení a sice 33,86%. Je vidět, že se lidé zajímají o dění ve světě a i u nás v ČR. Podle mého názoru je dobré lidi o všem informovat prostřednictvím médií, hlavně televize a to z toho důvodu, že ji má v dnešní době každý a navíc televizní sledovanost neustále roste.

Dále měl velmi dobré procentuální zastoupení internet – 15,75%, což si myslím, že je docela dobré zjištění. Mladí lidé určitě na internetu nevyhledávají novinky o schengenském prostoru, pokud nemusí. Denní tisk měl menší procento, jen 12,6 %, ale je to asi dnešní dobou, kdy si lidé již denní tisk nekupují tak často, jak bylo dáno ještě v nedávné době, kdy opravdu neměl doma každý připojení k internetu a nemohl si tak noviny prohlížet tam. Je zajímavé, že někteří lidé se dozvěděli o Schengenu v zaměstnání. Spousta lidí pracuje s daty, o kterých se nám ani nezdá. Zde je zastoupení 5,51%.

A nakonec se lidé dozvídají o schengenském prostoru od známých, kamarádů, kdy se jen tak zmíní o něčem, co nám třeba Schengen přinesl. Procentuální zastoupení jsem čekala vyšší než 2,36%, ale lidé mezi sebou komunikují asi o jiných věcech.

Otázka č. 6**Chtěli byste vědět více o tom, co vlastně "Schengenský prostor" znamená?**

Tato otázka byla doplňující otázkou k dotazu u otázky č. 4, kdy jsem se ptala, zda respondenti znají pojem „Schengen“ a jeho význam.

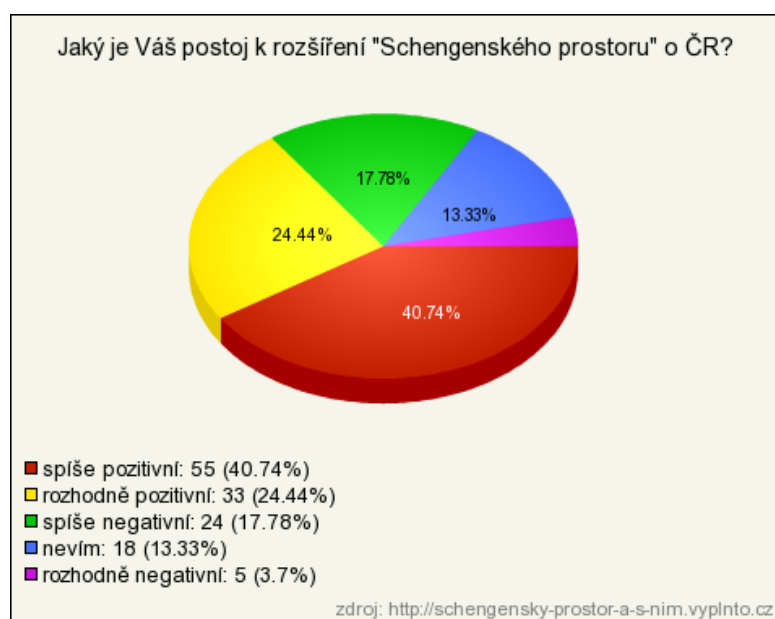
Obrázek 14 Chtěli byste vědět více o tom, co vlastně "Schengenský prostor" znamená?(Pramen: Vlastní zdroj)

Asi není nutné otázku rozebírat, neboť pouze 4 z dotazovaných respondentů odpověděli, že se nikdy s pojmem nesetkali. A to je příjemné zjištění. Z celkového počtu odpovědí je 75% kladných.

Otázka č. 7

Jaký je váš postoj k rozšíření "schengenského prostoru" o ČR?

Sedmou otázkou jsem se dozvěděla, jaký mají vlastně lidé postoj k rozšíření „schengenského prostoru“ o ČR. Otázka byla velmi důležitá, protože je to první otázka z mého vlastního průzkumu, kterou bych ráda srovnala se stejnou otázkou, ale kladenou respondentům v průzkumu z roku 2007.

Obrázek 15 Jaký je váš postoj k rozšíření "Schengenského prostoru" o ČR? (Pramen: Vlastní zdroj)

80% pozitivních odpovědí z roku 2007 a 65% pozitivních odpovědí z mého dotazníkového šetření.

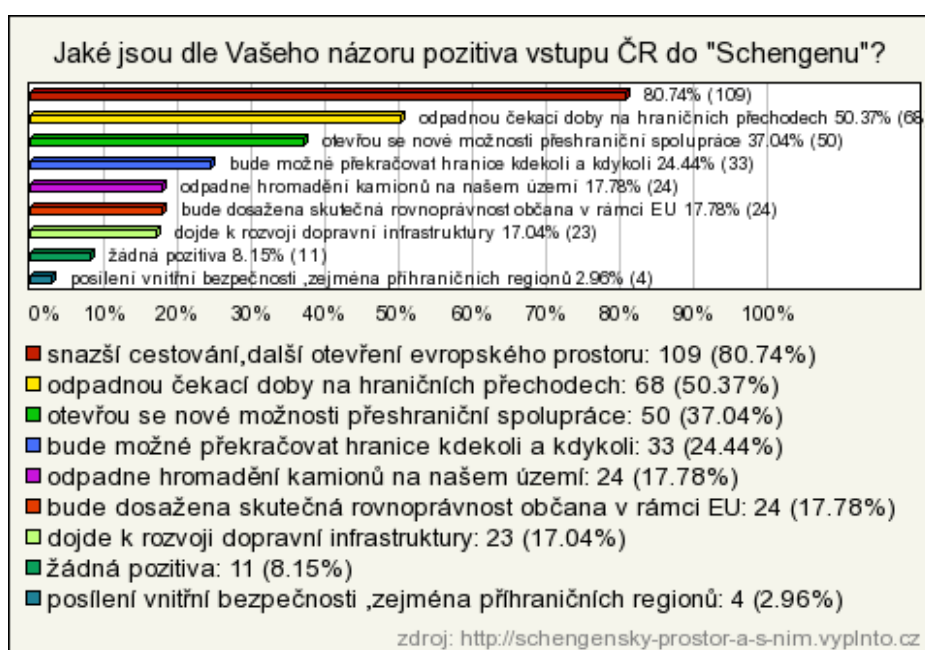
Z obrázku je vidět, že mezi teorií a praxí je nepatrný rozdíl. Výzkum z roku 2007 byl vytvořen před vstupem ČR do Schengenu, kdy nikdo nevěděl, co nám tento prostor volného pohybu přinese a každý doufal, že to budou víceméně pozitivní věci. Odstupem času a v době, kdy ČR je již členem Schengenu, se názory lidí poněkud změnily. Nebyla to změna natolik radikální, ale 15% pokles pozitivních odpovědí přece jen změna je. Realita je zřejmě jiná, než jsme všichni doufali a jak jsme si ji představovali.

Nejvyšší procento odpovědí v mém výzkumu tvořila odpověď spíše pozitivní a to 40,74%, dále rozhodně pozitivních odpovědí bylo z 24,44%. 17,78% bylo spíše negativních odpovědí a rozhodně negativní bylo 3,7%. Dále pak 18 dotazovaných respondentů odpovědělo na otázku, že neví, což představuje celkem 13,33%.

Otázka č. 8

Jaké jsou dle vašeho názoru pozitiva vstupu ČR do "Schengenu"?

Osmou otázkou zkoumám názory lidí na pozitiva, která dle jejich názoru plynou ze vstupu ČR do schengenského prostoru, tedy volného pohybu osob, zboží a kapitálu. Tato otázka je pro mě velmi důležitá. Jde opět o srovnávací otázky s výzkumem z roku 2007 (str. 53 diplomové práce).

Obrázek 16 Jaké jsou dle vašeho názoru pozitiva vstupu ČR do "Schengenu"? (Pramen: Vlastní zdroj)

V roce 2007 odpovídali respondenti na pozitiva z 70% na první otázku pro snazší cestování. I v mém výzkumu dostala tato otázka nejvíce odpovědí. Dokonce celých 80,74% dotazovaných respondentů odpovědělo, že největším pozitivem schengenského prostoru je

snazší cestování. Nebyli jsme zvyklí na to, že není potřeba na hranicích a celnicích ukazovat své cestovní pasy a doklady. Nyní je pro nás velmi jednoduché vycestovat byť jen na půl dne na nákup do zahraničí. Ale dle mého názoru je to zároveň i přínosem jistých rizik, která jsem ve své práci již popisovala a to rizika únosu dětí, žen, jakož i riziko odcizení motorových vozidel a to hlavně vzhledem k volnosti pohybu přes hraniční přechody.

Dalším pozitivem bylo zkrácení nebo úplné vymizení čekacích dob na hranicích. V roce 2007 odpovědělo 69% respondentů na toto pozitivum. V mém dotazníku odpovědělo takto už jen 50,37% dotazovaných respondentů. Dle mého názoru je tento procentuální rozdíl dán tím, že v roce 2007 bylo ještě v živé paměti lidí cestujících do zahraničí nepříjemné a dlouhé čekání ve frontách na hranicích. Dnes už jsme delší dobu zvyklí na rychlý a ničím nekomplikovaný průjezd přes hraniční přechody v rámci schengenského prostoru a bereme tento fakt více jako samozřejmost. Víme, že je to pro nás jedna z dalších velkých pozitivních věcí.

Podle mého názoru toto zrušení kontrol hranic nese jen pozitivum z pohledu ušetření času, ale z pohledu bezpečnosti nikoliv.

Další otázkou bylo otevření nových možností zahraniční spolupráce. Výzkumem z roku 2007 bylo zjištěno, že 65% dotazovaných respondentů považuje spolupráci za velké pozitivum. Odstupem času, kdy jsem otázku zopakovala ve svém výzkumu v roce 2011, odpovědělo kladně již jen 37,04% respondentů. Je to výrazný pokles a myslím si, že lidé mají velké problémy si najít práci v ČR, natož někde v jiné zemi v rámci schengenského prostoru. Spíše si myslím, že je větší příliv lidí hledajících práci v ČR, ti pak „berou“ práci našim lidem, kteří už se tak snadno jinač nedostanou. Celková ekonomická krize zasáhla většinu evropských zemí a v dnešní době již není příliš jednoduché najít si v práci v zahraničí, jako tomu bylo před propuknutím krize, naopak je možné, že právě proto se i zvýšil příliv cizinců hledajících práci v ČR. Při hledání práce v zahraničí je spousta omezení - např. věkové omezení při vydávání víza, dále země nechtějí přibírat pracovníky, protože sami nenabízejí tolik pracovních míst pro své občany a tak nemohou přijmout občany z ČR atd.

Ani já tedy s odstupem času nepovažuji tento fakt za příliš velké pozitivum schengenského prostoru, protože ho plně nevyužíváme, spíše ho využívají cizinci. V roce 2007 odpovědělo na otázku, že bude možné překračovat hranice kdekoli a kdykoli 53%

respondentů, v roce 2011 už je to 24,44%. Což je dle mého názoru dáno tím, že tuto možnost bereme v dnešní době už více jako samozřejmost.

Další odpovědí bylo, že odpadne hromadění kamionů na našem území, v roce 2007 odpovědělo 50% dotazovaných a v mém výzkumu jsou už tato procenta nižší 17,78%. Kamiony se sice až tak nehromadí, ale hromadí se jiná doprava, protože volný pohyb umožňuje vlastně všem v schengenském prostoru cestovat. Proto si myslím, že infrastruktura se neodlehčila, nýbrž je více frekventovaná.

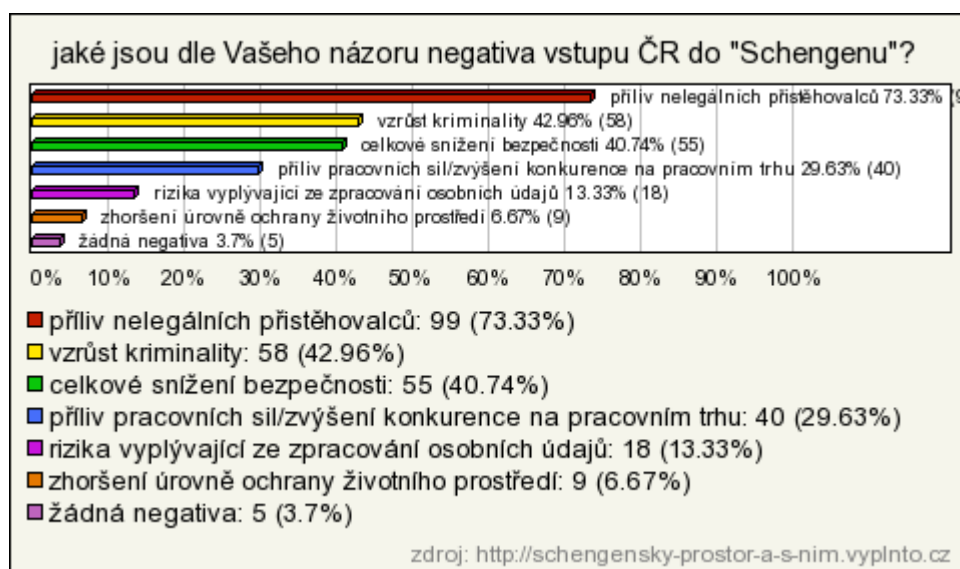
Odpovědi na rovnoprávnost občana v rámci EU (44%) a posílení infrastruktury (17%) měly v roce 2007 stejně procent a mají stejně procent i v mém výzkumu z roku 2011.

Velmi mě překvapila otázka bezpečnosti, kterou v roce 2007 považovalo za pozitivum poměrně vyšší procento dotazovaných respondentů než ve výzkumu z roku 2011. V roce 2007 odpovědi tvořily 42% a v mém výzkumu v rámci diplomové práce je číslo nejmenším pozitivem z navržených odpovědí a to jen 2,96%. Zda je to dáno tím, že se lidé obávají vstupu kohokoliv na naše území ČR a nevidí ty hraniční kontroly. Podle mého názoru by se mělo zvážit, zda by nebylo vhodné ponechat kontroly na celnících. Přece byly hranice určitou ochranou pro naše obyvatelstvo. Myslím si, že v tom je hlavní problém, proč odstupem času lidé už nepovažují vnitřní bezpečnost vstupem ČR do schengenského prostoru za tak významné pozitivum. Tento rapidní pokles a tedy zcela jiný názor na věc může být způsoben vysokým vzestupem kriminality v ČR za poslední roky a také tím, že zločinnost mnohdy byla v souvislosti s cizími státními příslušníky, jejichž vstup na území ČR byl umožněn právě volným pohybem osob.

Otázka č. 9

Jaké jsou dle vašeho názoru negativa vstupu ČR do "Schengenu"?

V další srovnávací otázce se respondentů dotazují na negativa vstupu ČR do schengenského prostoru. Opět jsou pro mě tyto odpovědi velmi důležité pro srovnání s výzkumem z roku 2007 na stejnou otázku (str. 54 diplomové práce).

Obrázek 17 Jaké jsou dle vašeho názoru negativa vstupu ČR do "Schengenu"? (Pramen: Vlastní zdroj)

Otázka ve srovnání s výzkumem z roku 2007 je dle odpovědí dotazovaných respondentů poněkud odlišná. V roce 2011 nejvíce respondentů považovalo za největší negativum přliv nelegálních přistěhovalců a to celých 73,33% dotazovaných. Myslím si, že odpovědi plynou ze situace, kterou nám Schengen jako takový přinesl. Přece jenom je to volný pohyb osob, umožňující zvýšení počtu legálních či nelegálních přistěhovalců. V roce 2007 na negativum reagovalo průměrně 66% respondentů. Nejedná se o až tak markantní rozdíl, nicméně v mém výzkumu negativum zvýšení počtu nelegálních přistěhovalců patřilo k nejčastějším.

Velmi zajímavé je srovnání negativa vzrůstu kriminality. V roce 2007 činila procenta 70% a dokonce v Plzeňském kraji až 85%. V současném výzkumu procento

poněkud výrazně kleslo a to jen na 42,96%. Dá se tedy říct, že nám vlastně schengenský prostor přináší větší bezpečnost, než jakou jsme čekali.

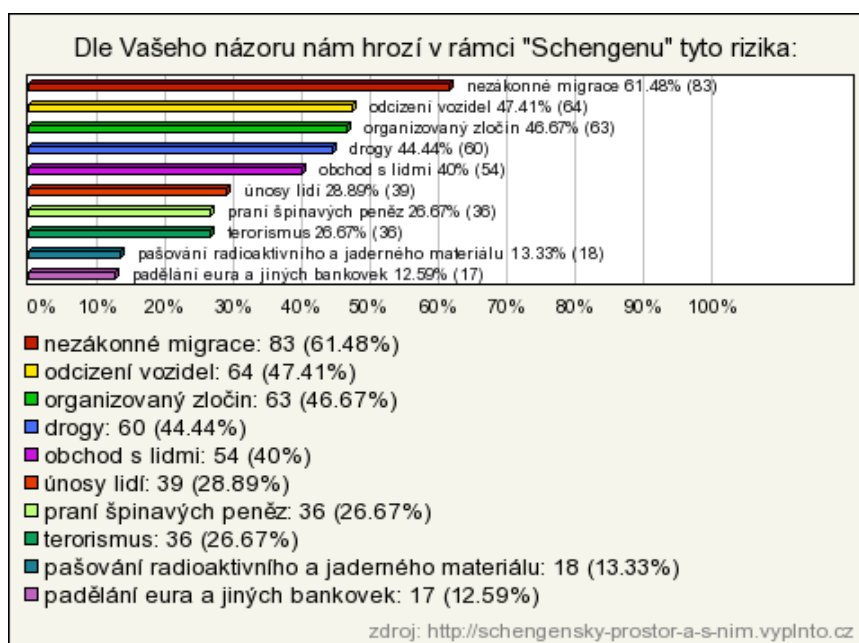
Dalším negativem bylo celkové snížení bezpečnosti. Procento těchto odpovědí bylo v obou výzkumech srovnatelné. V roce 2007 odpovědělo průměrně 45% respondentů a v roce 2011 40,74%. Velmi velký procentuální pokles byl v negativu přílivu pracovních sil. V roce 2007 se procenta pohybovala kolem 50% a v roce 2011 už jen 29,63%. Bude to asi tím, že ČR má díky schengenskému prostoru větší pracovní uplatnění v rámci zemí EU a schengenského prostoru a možná se i více uplatňuje než dříve. V roce 2007 jsme měli velký strach ze zpracování osobních údajů (36%), nyní již procenta klesla a pohybují se kolem 13,33%, což je velký pokles.

Na negativum zhoršení úrovně životního prostředí odpovědělo v roce 2007 v průměru 30% dotazovaných respondentů a v mém výzkumu na stejné negativum odpovědělo pouze 6,67% respondentů. Nevím, z jakého důvodu procento tak rapidně kleslo. Životní prostředí je velmi důležité.

Otázka č. 10

Dle vašeho názoru nám hrozí v rámci "Schengenu" tato rizika.

V této otázce mě velmi zajímalo, jakých rizik se v rámci schengenského prostoru nejvíce lidé obávají. Otázku jsem položila proto, že se ve své práci zabývám bezpečnostními riziky a bezpečností jako takovou.

Obrázek 18 Dle vašeho názoru nám hrozí v rámci "Schengen" tyto rizika (Pramen: Vlastní zdroj)

Podle dotazovaných respondentů ve Zlínském kraji nám hrozí nejvíce nezákonné migrace a to ze 61,48%.

Dalším možným rizikem je odcizení aut, zde odpovědělo 47,41% dotazovaných. Ano, rizika odcizení aut a rizika nezákonné migrace jsou v rámci schengenského prostoru velmi pravděpodobné. I já jsem v dotazníku vyplnila tato dvě bezpečnostní rizika. Další možným rizikem je organizovaný zločin, v dotazníku obdržel 46,67% ,což je velmi vysoké procento.

Dalším procentuálně vysokým ohodnocením se může pochlubit i riziko drog (44,44%) a obchodu s lidmi (40%). Všechno jsou to bezpečnostní rizika, která opravdu mohou nastat a v jisté míře určitě nastala. Je mnoho případů únosů lidí, zvláště pak malých dětí. Neustále se zvyšují i počty závislých lidí na drogách.

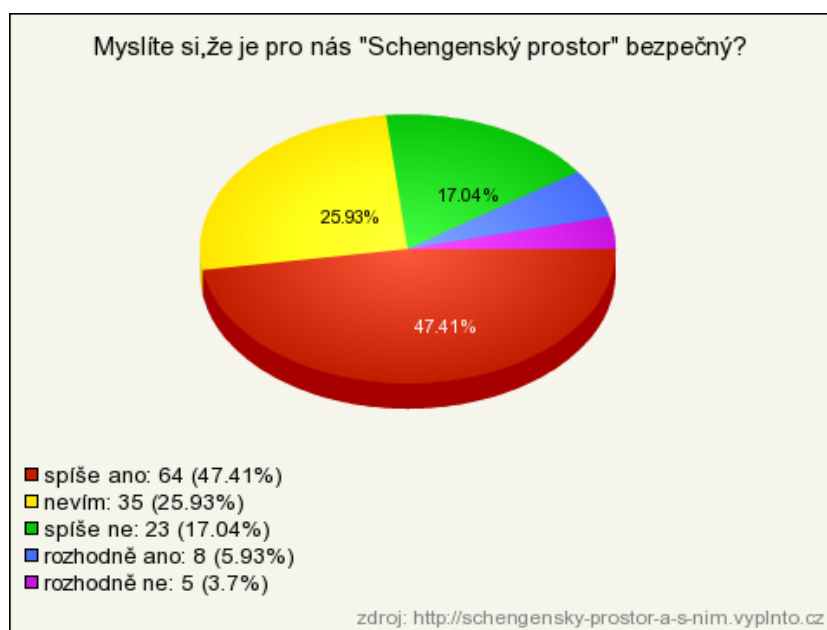
Na únosy lidí odpovědělo jako na možné riziko 28,89% dotazovaných respondentů. Ale toto procento je nižší, protože hodně lidí má riziko spojeno již s předchozím rizikem, a to obchodem s lidmi.

Stejně procento 26,67% měly odpovědi praní špinavých peněz a terorismus. Terorismus patří v dnešní době k velmi obávaným možnostem bezpečnostního rizika a tedy hrozbě pro občany. U této otázky je procento odpovědí docela nízké, což je dáno oblastí výzkumu, ve které jsem svůj průzkum prováděla, a sice Zlínský kraj. Vzhledem k faktu, že v mnohých případech teroristických útoků byla cílem hlavní města, neshledávají dotázaní respondenti v této oblasti riziko natolik vysokým.

Pašování radioaktivního materiálu získalo 13,33% a 12,59% padělání eura a jiných bankovek. Patří mezi méně obávané rizika. Většinou jde opravdu o bezpečnost osob.

Otázka č. 11**Myslíte si, že je pro nás "Schengenský prostor" bezpečný?**

Otázkou číslo 11 jsem zjišťovala od dotazovaných respondentů, co si myslí o bezpečnosti schengenského prostoru. Otázka je opět velmi důležitá, zajímalo mě, jak tento prostor vidíme my ve zlínském kraji.

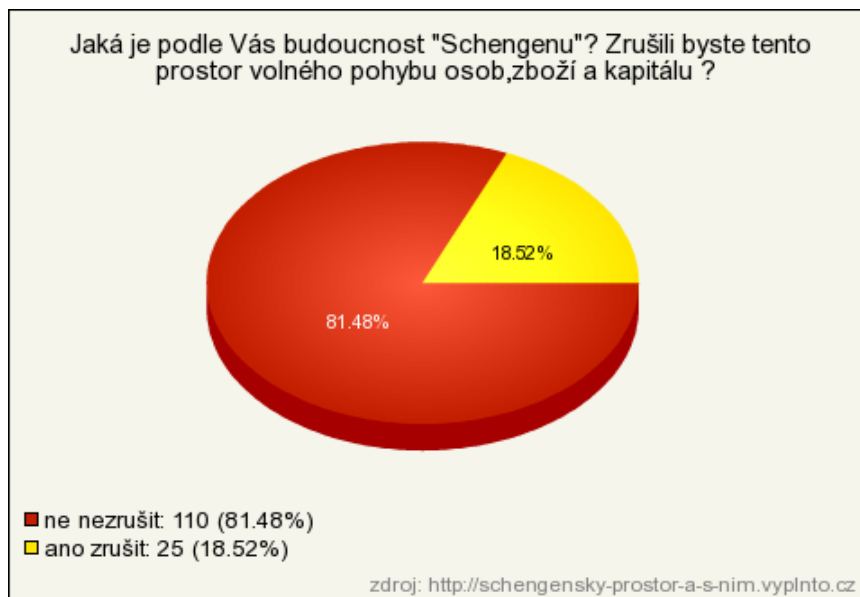
Obrázek 19 Myslíte si, že je pro nás "Schengenský prostor" bezpečný? (Pramen: Vlastní zdroj)

Podle výsledků, které sami vidíte z grafu, odpověděla téměř polovina respondentů na otázku, zda je pro nás schengenský prostor bezpečný kladně a to spíše ano (47,41%). Rozhodně ano odpovědělo 5,93%. I tak je to přes 50% kladných odpovědí. Poměrně velké procento dotazovaných odpovědělo na otázku nevím (25,93%). Tak vysoké procento odpovědí nevím mě docela překvapilo. Možná si nejsou respondenti jisti, zda je opravdu Schengen pro nás přínosem nebo ne. Záporných odpovědí bylo dohromady 20,74%.

Otázka č. 12

Jaká je podle vás budoucnost "Schengenu"? Zrušíte tento prostor volného pohybu osob, zboží a kapitálu?

Otázkou 12 jsem svoje respondenty zkoušela, jestli by zrušili volný prostor pohybu.

Obrázek 20 Jaká je podle vás budoucnost "Schengenu"? Zrušíte byste tento prostor volného pohybu osob, zboží a kapitálu?(Pramen: Vlastní zdroj)

Jak sami vidíte z grafu, červené políčko v grafu nám ukazuje, že 81,48% dotazovaných respondentů by tento prostor určitě nezrušilo. Pro zrušení schengenského prostoru bylo 18,52% respondentů.

7.3 Shrnutí a zhodnocení průzkumu

Dotazník použitý k tomuto šetření sestával z 12 otázek. Průzkum nám nabídl reálný pohled na názory lidí ve zlínském kraji u všech věkových kategorií.

Cílem výzkumu bylo zjistit pozitiva, negativa a názory respondentů o schengenském prostoru.

Průzkumu se zúčastnili nejvíce respondenti spadající do věkové kategorie 21 – 30 let a převážně ženy. Téměř všichni respondenti mají povědomí o tom, co je schengenský prostor. Je to dáno tím, že většina z nich studuje a mají všechny dostupné a potřebné informace o diskutovaném problému.

Z výzkumu dále vyplynulo, že převážná část respondentů se o schengenském prostoru dozvěděla prostřednictvím televize. V dnešní době je informovanost lidí prostřednictvím médií velmi rozšířená.

Dotazníkové šetření nám ukázalo, že postoj k rozšíření schengenského prostoru o ČR se od roku 2007 výrazně nezměnil. Respondenti mají, stejně jako v roce 2007, spíše pozitivní názor na rozšíření schengenského prostoru o ČR. Výzkum nám ukázal všechna pozitiva Schengenu, která dotazovaní vnímají a považují za kladný přínos volného pohybu osob, kapitálu a zboží. Za nejvýznamnější považují cestování. Je to dáno tím, že byly zrušeny hraniční kontroly a tím možnost volnějšího pohybu po Evropě navíc bez čekání na hraničních přechodech. Dále nám výzkum ukázal, jaké negativa považují respondenti za nejvíce možná. Za největší negativum považují příliv nelegálních přistěhovalců. Negativum je potvrzeno dále v průzkumu i tím, že vysoké procento dotazovaných považuje za největší možné riziko schengenského prostoru nelegální migrace.

Z výzkumu jasně vyplynulo, že valná většina dotazovaných respondentů považuje Schengen za bezpečný pro Českou republiku. Nikdy by tento prostor volného pohybu nezrušili.

7.4 Vlastní pohled na bezpečnostní situaci po vstupu do schengenského prostoru, vlastní opatření a návrhy řešení

Schengenský prostor je pro obyvatele České republiky velkou změnou a považují ji za víceméně pozitivní a jsou spokojeni. Výsledky mého dotazníkového šetření to dokazují. Dříve lidé nemohli nejenom cestovat, kam chtěli, ale nesměli cestovat ani za prací. Byl to dříve velký problém, vyřízení veškerých povolení trvala velmi dlouhou dobu.

Po vstupu ČR do EU a do schengenského prostoru se všechny tyto záležitosti staly minulostí. S tímto volným pohybem osob, zboží a kapitálu jsou však na druhou stranu spojena i určitá rizika, která sice nejsou natolik četná, ale pravděpodobnost je vyšší, než byla, a tím jsou zvýšena i bezpečnostní rizika pro obyvatelstvo našeho státu.

Když jsem přemýšlela, jaký výzkum uplatním ve své diplomové práci, tak mě napadla myšlenka, že najdu nějaký výzkum, který byl třeba vytvořený před vstupem ČR do Schengenu a zjistím, jak se situace po vstupu změnila a jak se postupně změnily názory lidí. Celý výzkum byl pro mě velmi zajímavý. Bylo zřejmé, že se lidé na Schengen těšili a měli na něj kladný názor. Ani po vstupu do schengenského prostoru se nijak extrémně toto nadšení a názory lidí nezměnily. Dle mého názoru si lidé pouze v praxi ověřili, co nám vstup do Schengenu přinesl a jsou si také vědomi toho, že to nebyly jen kladné věci. Stále považují za velký přínos snazší cestování bez čekacích dob na hranicích, dále překračování hranic kdekoli a kdykoli a v neposlední řadě pak méně kamionů na našem území atd.

Nicméně si ale uvědomují, že tento volný prostor umožňuje překročení hranic opravdu komukoliv a to samozřejmě vzbuzuje v lidech určité obavy, které jsou i dle mého názoru na místě. Vůbec nevíme, kdo vstupuje na území České republiky a kdo odchází. Ano, každá svoboda s sebou přináší i rizika, to skutečně všichni víme. Tady ta škála rizik, která by mohla vzniknout, je opravdu vysoká. Od obtížně kontrolovaných obchodů s jakýmkoliv zbožím, přes problémy s migrací, únosy lidí a hlavně dětí z České republiky, volně se pohybujících lidí s kriminální minulostí atd. Velmi jednoduché to mají i pašeráci drog, obchodníci se zbraněmi.

Velmi vhodným řešením by bylo ponechat hraniční kontroly a to bez ohledu na to, zda jsme nebo nejsme členem schengenského prostoru. Nadále bychom kontrolovali, kdo vstupuje na naše území a s jakým záměrem. Bezpečnost ČR by měla být hlavním

ukazatelem. Vstup do Schengenu s sebou nese spoustu pozitivního, ale rovněž tak i negativního.

Já osobně nepovažuji zrušení kontrol na hranicích za tak dobrou a přínosnou věc. Čas, který lidé trávili na hranicích, aby mohli vycestovat, byl podle mě minimální daní za naši bezpečnost a za to, že vůbec můžeme volně vycestovat jen tak na dovolenou k moři nebo na hory za odpočinkem. Je smutné, že je nám na obtíž chvíli na hranicích posečkat a prokázat se úředníkovi pasem, vždyť tím chráníme svoje vlastní bezpečí a bezpečí našich dětí.

Hranice mezi oblastmi, kde žijí různé skupiny lidí, měly svůj smysl již odpradáвна. Všichni jsme tak rozdílní. Hranice nejsou ničím špatným. Jejich primárním úkolem bylo chránit území státu a jejich obyvatele. A Schengen nám tuto ochranu vzal. Bude překvapením, až zjistíme, že v ČR žije více cizinců než obyvatel české národnosti. Je hezké, že můžeme cestovat po celé Evropě jen s občanským průkazem. Dalším opatřením by dle mého názoru měl být lepší systém identifikace osob. Mohla by to být osobní karta s čipem či otiskem prstu. Možná je to budoucnost, ale určitá ochrana a kontrola by to byla. Pohyb přes hranice by pak sestával pouze v krátkém prokázání se touto kartou nebo čipem.

Schengen má dle mého názoru velký přínos pro velké státy Evropy, ale již ne tolik výrazný pro nás - malou Českou republiku. Až se Schengen stane pro velké státy EU nepotřebným, tak zanikne a věřte, že se to stane a nám po něm zůstanou jenom velké problémy, které naše vláda nebude schopná řešit.

ZÁVĚR

Primárním cílem mé diplomové práce bylo zhodnotit bezpečnostní a právní aspekty ČR po vstupu do schengenského prostoru a tím zhodnotit nynější bezpečnost ČR a navrhnout vlastní opatření. Sekundárním cílem bylo srovnání bezpečnostní situace ČR před vstupem do schengenského systému a po vstupu ČR do Schengenu. Toto srovnání bylo provedeno dotazníkovým šetřením a srovnáním výsledků s výzkumem z roku 2007, které si nechalo vytvořit ministerstvo vnitra. Oslovila jsem respondenty prostřednictvím portálu www.vyplnto.cz. Celková návratnost šetření byla 67,7%.

V teoretické části jsem se zabývala zpracováním poznatků z literárních pramenů zaměřených na Schengen, Lisabonskou smlouvu, Základní listinu práv a svobod. Dále teoretická část charakterizuje vymezení bezpečnostních rizik a s tím spojenou vnitřní a vnější bezpečnost státu. Všechno jsem se snažila postupně srozumitelně osvětlit.

Na začátku praktické části jsem se věnovala výzkumu z roku 2007, abych ho mohla použít jako srovnávací výzkum s vlastním dotazníkovým šetřením. Pro svůj dotazník jsem vypracovala 12 otázek, které se týkaly bezpečnostních rizik, pozitivních a negativních přínosů schengenského prostoru. Otázky jsem se pokusila vytvořit tak, aby byly srozumitelné a jednoduché a aby nedošlo k nedorozumění při jejich vyplňování respondentem.

Na základě svého výzkumu a srovnáním s výzkumem ministerstva vnitra jsem došla k závěru, že ČR vstoupila do Schengenu neuváženě. Myslím si, že pro nás není tak výhodný, jak se všude píše a jak ho všichni chválí. Naopak si myslím, že nám přinesl a přinese v budoucnu více problémů, které jednoznačně zastíní jeho pozitiva.

Výzkum, který jsem ve své diplomové práci provedla, mi otevřel oči. Nikdy jsem se tímto tématem tak do hloubky nezabývala. Téma pro mě nebylo až tak zajímavé a důležité. Věděla jsem, že ČR vstoupila do Schengenu, že nám Schengen přinese spoustu pozitivního, aspoň nám to tvrdila naše vláda. Ale tento můj průzkum mi ukázal, jaká je vlastně skutečnost. Všichni vědí, že nám Schengen přináší spoustu negativního a s tím velké množství rizik, ale odsunují tento fakt do pozadí a dávají přednost již zmíněným pozitivům. Pro Čechy je podle mě nejvíce lukrativní to „trajdání“ po dovolených. Když se někoho zeptám, jestli mu nevádí ta rizika, tak všichni vědí, o jaká rizika jde, a přesto chtějí Schengen zachovat a nezrušit ho. Já bych ho zrušila.

ČR je velmi malý stát, aby mohl využívat všech výhod Schengenu, a tím spíše na nás budou dopadat ty stinné negativní stránky a jako stát tím budeme trpět. A nejvíce naše bezpečnost. Měli bychom myslet více do budoucna a zemi si chránit a ne dávat v šanc komukoliv.

I když moje dotazníkové šetření ukazuje, že jsou lidé se schengenským prostorem spokojeni i přes bezpečnostní rizika, tak já spokojena nejsem. Myslela jsem si, že výzkumem dokážu, jak je pro nás Schengen nebezpečný, ale co člověk, to názor. Toto se mi v mém šetření nepovedlo. Ba naopak, zatím jsou lidé spokojeni.

ZÁVĚR V ANGLIČTINĚ

The primary goal of my thesis was to evaluate the safety and legal aspects of Czech republic before entering the Schengen area and than to assess the current security of the Czech republic. The primary goal was so prepare my own action. The secondary objective was to compare the safety situation of the Czech republic before the entering into the Schengen area and after the entering into the Schengen area. This comparison was carried out questionnaire survey and to compare results with the research from 2007 from Home Office. I contacted respondents through the portal www.vyplnto.cz. The total return was 67,7%.

In theoretical part I engaged of treatment knowledge from the literature focused on Schengen, Lisabon's contract, Fundamental Charter of Rights and Freedoms. The theoretical part characterizes demarcation of security risks and internal and external security of the state. I tried everything to illuminate.

I engaged to research from 2007 at the beginning of the practical part of my thesis due to comparing this research with my own questionnaire survey. I made 12 questions for my questionnaire .There were security risks, positive and negative contributions of Schengen 's area. I tried this questions prepare so clearly and simply due to respondents.

I concluded the Czech republic enter into to the Schengen area headlong . I think that Schengen is not so advantageous for us. Conversely I think that Schengen brought us trouble.

My own research on my thesis was very important for me. I never addressed this issue so much. I knew that Czech republic enter into the Schengen area. But my own research showed me everything about Schengen area. Everybody knows that Schengen bring us very negative and so many risks, but they prefer only positive. It is so lucrative for Czech people this „trajdní“ on holidays. Everybody knows risks from Schengen , but it does not matter to them and they want to this area preserve. But I would abolish it.

The Czech republic is a small state,that could benefit form Schengen and by us will turn out the drawbacks the negative aspects of a Schengen and we will suffer. And our safety too. We should think ahead and protect our country.

My questionnaire survey shows , that the people are satisfied with Schengen, but I am not satisfied. I thought, that I cant the negative sites of Schengen. Everyone has a different opinion. But that I failed and the people are happy.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] *Reflex* [online]. [cit. 2011-09-15]. Dostupné z: <www.reflex.cz>
- [2] *Novinky: Schengenský prostor* [online]. [cit. 2011-08-24]. Dostupné z: <<http://tema.novinky.cz/schengensky-prostor>>
- [3] *European Commission* [online]. [cit. 2011-07-07]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/publications/booklets/move/42/index_cs.htm>
- [4] TÝČ, V. *Základy práva Evropského Společenství EU pro ekonomy*. 4. vyd. Praha: Linde, 2000. 312 s. ISBN 80-7201-213-4
- [5] *Naše Evropa* [online]. [cit. 2011-08-13]. Dostupné z: <http://www.naseevropa.cz/portal/port_data.nsf/733db67e74a76543c1256e9100223228/bbe4af3b04c89f71c12573d80056e004?OpenDocument>
- [6] *Wikipedie: SchengenGrenzeBayern-Tirol.jpg* [online]. [cit. 2011-06-23]. Dostupné z: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:SchengenGrenzeBayern-Tirol.jpg>>
- [7] *Rozhlas: Evropská unie* [online]. [cit. 2011-09-17]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/evropskaunie/schengen/_zprava/518581>
- [8] *Euroskop: Oblasti schengenské spolupráce* [online]. [cit. 2011-07-02]. Dostupné z: <<http://www.euroskop.cz/302/sekce/oblasti-schengenske-spoluprace/>>
- [9] *Evropa: Lisabonská smlouva* [online]. [cit. 2011-06-18]. Dostupné z: <http://europa.eu/lisbon_treaty/glance/index_cs.htm>
- [10] PELTRÁM, A. a kol. *Evropská integrace a Česká republika*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009. 144 s. ISBN 978-80-247-2849-0
- [11] *Eur-lex.europa: Přístup k právu Evropské unie* [online]. [cit. 2011-04-19]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/cs/droit_communautaire/droit_communautaire.htm>
- [12] HAD, M., STACH, S., URBAN, L. *Členská republika v Evropské unii (členství, přínosy, výzvy)*. 1 vyd. Praha: Linde, 2006. 232 s. ISBN 80-7201-611-3

- [13] ZEMAN, P. a kol. *Česká bezpečnostní terminologie*. 1. vyd. Brno: Ústav strategie studií Vojenské akademie v Brně, 2002. 113 s. ÚSS/2002-S-1-031
- [14] ROBEJŠEK, P. *Bezpečnost. K morfologii klasického pojmu. "Mezinárodní politika"*. 1988. č. 12
- [15] *Egozlin* [online]. [cit. 2011-06-03]. Dostupné z: <http://www.egozlin.cz/upload.en/8/85fa3244_0_veverka_policejni_akademie_cr_2004.pd>
- [16] PIKNA, B. *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek v evropském právu*. Praha: Linde, 2004. 471 s. ISBN 80-7201-489-7
- [17] *Vláda České republiky: Bezpečnostní rada státu* [online]. [cit. 2011-09-10]. Dostupné z: <<http://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/brs/brs-uvod-3851/>>
- [18] *Ministerstvo vnitra České republiky: Bezpečnostní rada státu* [online]. [cit. 2011-06-15]. Dostupné z: <<http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-rada-statu-234869.aspx>>
- [19] *Ministerstvo vnitra České republiky: Výbory BRS* [online]. [cit. 2011-09-09]. Dostupné z: <<http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-rada-statu-234869.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>>
- [20] *Euroskop: Zajišťování bezpečnosti* [online]. [cit. 2011-08-21]. Dostupné z: <<http://www.euroskop.cz/8758/sekce/zajistovani-bezpecnosti/>>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

EU	Evropská Unie.
ČR	Česká republika.
BRS	Bezpečnostní Rada Státu.
MV	Ministerstvo vnitra.
SRN	Spolková republika Německo.
ESVO	Evropské sdružení volného obchodu.
SIS	Schengenský informační systém.
ES	Evropské společenství.
OSN	Organizace spojených národů.
ZHN	Zbraň hromadného ničení.
NATO	Severoatlantická aliance.
VKZBP	Výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky.
VOP	Výbor pro obranné plánování.
VCNP	Výbor pro civilní nouzové plánování.
VZČ	Výbor pro zpravodajskou činnost.
Atd.	A tak dále.
Tj.	To je.
Mj.	Mimo jiné.
Např.	Například.
Tzv.	Tak zvaný.
Apod.	A podobně.
Odst.	Odstavec.
Popř.	Popřípadě.
Sb.	Sbírka.

Čl. Článek.

Č. Číslo.

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1</i> Cedula označující území Schengenu [1].....	13
<i>Obrázek 2</i> Mapa Schengenského prostoru [2].....	13
<i>Obrázek 3</i> Typická schengenská hranice - žádná pasová kontrola, jen cedule vítající návštěvníka [6]	18
<i>Obrázek 4</i> Tři pilíře EU [11]	26
<i>Obrázek 5</i> Postoj k rozšíření schengenského prostoru o ČR [8]	46
<i>Obrázek 6</i> Pozitiva vstupu ČR do Schengenu [8]	47
<i>Obrázek 7</i> Negativa vstupu ČR do Schengenu [8].....	48
<i>Obrázek 8</i> Posílení přítomnosti policie v příhraničních oblastech [8].....	49
<i>Obrázek 9</i> Jaké je vaše pohlaví? (Pramen: Vlastní zdroj).....	52
<i>Obrázek 10</i> Do jaké věkové kategorie patříte? (Pramen: Vlastní zdroj).....	53
<i>Obrázek 11</i> Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?(Pramen: Vlastní zdroj)	54
<i>Obrázek 12</i> Setkali jste se někdy s pojmem "Schengen" nebo "schengenský prostor"? (Pramen: Vlastní zdroj)	55
<i>Obrázek 13</i> Kde jste se s pojmem "Schengen" seznámili?(Pramen: Vlastní zdroj)	56
<i>Obrázek 14</i> Chtěli byste vědět více o tom, co vlastně "Schengenský prostor" znamená? (Pramen: Vlastní zdroj).....	58
<i>Obrázek 15</i> Jaký je váš postoj k rozšíření "Schengenského prostoru" o ČR (Pramen: Vlastní zdroj).....	59
<i>Obrázek 16</i> Jaké jsou dle vašeho názoru pozitiva vstupu ČR do "Schengenu"?(Pramen: Vlastní zdroj)	60
<i>Obrázek 17</i> Jaké jsou dle vašeho názoru negativa vstupu ČR do "Schengenu"? (Pramen: Vlastní zdroj).....	63
<i>Obrázek 18</i> Dle vašeho názoru nám hrozí v rámci "Schengen" tyto rizika (Pramen: Vlastní zdroj).....	65
<i>Obrázek 19</i> Myslíte si, že je pro nás "Schengenský prostor" bezpečný? (Pramen: Vlastní zdroj).....	67
<i>Obrázek 20</i> Jaká je podle vás budoucnost "Schengenu"? Zrušili byste tento prostor volného pohybu osob, zboží a kapitálu?(Pramen: Vlastní zdroj).....	68

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1 Schengenská prováděcí úmluva [5]</i>	16
---	----

SEZNAM PŘÍLOH

P I Informace pro cizince – Schengen – leták A-B

P II Cestujeme po Evropě – leták A-B

P III Schengenské vízum

P IV Dotazník

PŘÍLOHA P I A: INFORMACE PRO CIZINCE – SCHENGEN-LETÁK

EVROPOU VOLNOU CESTOU

VSTUP ČR DO SCHENGENU

INFORMACE PRO CIZINCE

Česká republika se stane součástí schengenského prostoru. Dne 21. prosince 2007 budou zrušeny kontroly na pozemních hranicích, na konci března 2008 i na mezinárodních letištích při letech v rámci Schengenu. Společně s jinými státy Schengenským společenstvím bude provádět bezhraniční kontroly, povinnosti cestovní s platným dokladem (viz níže) však zůstane zachována.

Začleněním do schengenského prostoru bude Česká republika uplatňovat společně s ostatními státy Schengenu vnitřní pohraniční kontroly a společně s ostatními státy Schengenu vnitřní pohraniční kontroly.

V případě vstupu do schengenského prostoru bude Česká republika uplatňovat společně s ostatními státy Schengenu vnitřní pohraniční kontroly a společně s ostatními státy Schengenu vnitřní pohraniční kontroly.

Rozšíření schengenského prostoru přinese změny pro občany EU a další osoby požádající prvního spočívání na volný pohyb v rámci jejich rodinných příslušníků-1 pro státní příslušníky třetích zemí.

Ustanovení 1. 21. 12. 2007: dočasné EU, Island, Norsko, Švýcarsko a Lichtenštejnsko
21. prosince 2007: dočasné EU, Island, Norsko, Švýcarsko a Lichtenštejnsko
1. března 2008: dočasné EU, Island, Norsko, Švýcarsko a Lichtenštejnsko
1. července 2008: dočasné EU, Island, Norsko, Švýcarsko a Lichtenštejnsko
1. ledna 2009: dočasné EU, Island, Norsko, Švýcarsko a Lichtenštejnsko

SCHENGENSKÝ PROSTOR OD 21. 12. 2007

- Země s vstupem do Schengenu
- země EU, které nejsou členy Schengenu
- země, které nejsou členy EU a nejsou v Schengenu
- země, které nejsou členy EU a nejsou v Schengenu

Detailní informace o podmínkách vstupu a pobytu na území ČR, resp. schengenského prostoru poskytnou:
– Informační linka občanské policie: 972 841 369/357,
– e-mail: info@mcrcz.cz,
– Ministerstvo zahraničních věcí: www.mzv.cz
– www.evropa.cz
– Eurocentrum
Zpracováno Ministerstvem vnitra, září 2007

ČR V SCHENGENU OD 21. PROSINCE 2007

Začlenění České republiky do schengenského prostoru v roce 2007 znamená zrušení kontrol na pozemních hranicích, na konci března 2008 i na mezinárodních letištích při letech v rámci Schengenu. Společně s ostatními státy Schengenským společenstvím bude provádět bezhraniční kontroly, povinnosti cestovní s platným dokladem (viz níže) však zůstane zachována.

K udělení víza o výkonu povolení k pobytu v ČR budou moci opoždněti zastupitelé úřadů ČR a řádky ČR (vládní občanská policie). Podmínky pro udělení povolení k pobytu o jejich prodávacích zůstanou v ČR nezměněny.

Katolická i dohodová víza vydaná ČR před 21. prosincem 2007 zůstanou platná po dobu v nich vyznačenou, budou však opoždněti zastupitelé úřadů ČR a řádky ČR (vládní občanská policie). Podmínky pro udělení povolení k pobytu o jejich prodávacích zůstanou v ČR nezměněny.

Povolení k pobytu v ČR o pobyt cestovních příslušníků třetích zemí, kteří příslušníky třetích zemí opoždněti zastupitelé úřadů ČR a řádky ČR (vládní občanská policie). Podmínky pro udělení povolení k pobytu o jejich prodávacích zůstanou v ČR nezměněny.

Od 1. zří 2007 má ČR přístup k údolím vstupu v Schengenském informačním systému (SIS). Zůstanou v SIS za účelem odpracování vstupní mize být dnováni pro občany vstupu o zamlouání zůstatků o výkonu víza, povolení k pobytu nebo jejich prodávacích. Zůstanou v SIS mize být rovněž dnováni pro zrušení dnování víza nebo povolení k pobytu vydaného ČR před 1. zří 2007.

Všechny podmínky státních příslušníků třetích zemí se vztahují na osoby, které byly vstoupily o pobytu na území Schengenu. Dále jsou podmínky státních příslušníků třetích zemí, kteří byli vstoupili o pobytu na území Schengenu před 1. zří 2007.

PŘÍLOHA P I B: INFORMACE PRO CIZINCE – SCHENGEN-LETÁK

VSTUP NA ÚZEMÍ SCHENGENU

Občané EU, Islandu, Norska, Švýcarska a Lichtenštejnska jsou při přechodu na území hranic podrobeni tzv. minimální kontrole, jelikož uvažují, že vstoupí na území Schengenu. U těchto osob není prováděna žádná kontrola cestovního dokladu, průkaz/doklad občanství nebo cestovní pas.

Státní příslušníci třetích zemí jsou při přechodu na území hranic podrobeni důkladnější kontrole, při které se ověřuje jejich možnost vstoupit na území Schengenu. U těchto osob je prováděna kontrola cestovního pasu a zkontroluje se jejich právní postavení vzhledem k území Schengenu. U těchto osob je prováděna kontrola cestovního pasu a zkontroluje se jejich právní postavení vzhledem k území Schengenu. U těchto osob je prováděna kontrola cestovního pasu a zkontroluje se jejich právní postavení vzhledem k území Schengenu.

Státní příslušníci třetích zemí jsou při přechodu na území hranic podrobeni důkladnější kontrole, při které se ověřuje jejich možnost vstoupit na území Schengenu. U těchto osob je prováděna kontrola cestovního pasu a zkontroluje se jejich právní postavení vzhledem k území Schengenu. U těchto osob je prováděna kontrola cestovního pasu a zkontroluje se jejich právní postavení vzhledem k území Schengenu. U těchto osob je prováděna kontrola cestovního pasu a zkontroluje se jejich právní postavení vzhledem k území Schengenu.

Časovní doklad, státní příslušník, třetí země jsou při vstupu vstřípné z území Schengenu cestovním pasem.

Státní příslušníci třetích zemí - rodinní příslušníci občanů EU, Islandu, Norska, Švýcarska a Lichtenštejnska jsou při přechodu na území hranic podrobeni minimální kontrole, při které se ověřuje jejich možnost vstoupit na území Schengenu. U těchto osob je prováděna kontrola cestovního pasu a zkontroluje se jejich právní postavení vzhledem k území Schengenu. U těchto osob je prováděna kontrola cestovního pasu a zkontroluje se jejich právní postavení vzhledem k území Schengenu.

Aby mohli rodinní příslušníci vstoupit do Schengenu, musí být jejich cestovní pas platný, tzn. musí být odebran včas a držet se předstírní hranice Schengenu cestovním pasem. U těchto osob je prováděna kontrola cestovního pasu a zkontroluje se jejich právní postavení vzhledem k území Schengenu. U těchto osob je prováděna kontrola cestovního pasu a zkontroluje se jejich právní postavení vzhledem k území Schengenu.

Tato pravidla platí pro občany, kteří jsou státní příslušníci členských států EU nebo třetích zemí, kteří mají právo vstoupit na území Schengenu. U těchto osob je prováděna kontrola cestovního pasu a zkontroluje se jejich právní postavení vzhledem k území Schengenu.

POBYT NA ÚZEMÍ SCHENGENU

Občané EU, Islandu, Norska, Švýcarska a Lichtenštejnska mají právo pobývat na území Schengenu bez omezení. U těchto osob není prováděna žádná kontrola cestovního pasu a zkontroluje se jejich právní postavení vzhledem k území Schengenu. U těchto osob je prováděna kontrola cestovního pasu a zkontroluje se jejich právní postavení vzhledem k území Schengenu.

U pobytů delších než 3 měsíce jsou tyto občani oprávněni požadovat o povolení k pobytu, jelikož vyjdou ze rámce pravidel dohody o vstupu – v případě ČR se jedná o povolení k pobytu. U těchto osob je prováděna kontrola cestovního pasu a zkontroluje se jejich právní postavení vzhledem k území Schengenu.

Státní příslušníci třetích zemí bez vízové konvence mohou pobývat na území Schengenských států po dobu 3 měsíců. U těchto osob je prováděna kontrola cestovního pasu a zkontroluje se jejich právní postavení vzhledem k území Schengenu. U těchto osob je prováděna kontrola cestovního pasu a zkontroluje se jejich právní postavení vzhledem k území Schengenu.

Při pobytu delším než 3 měsíce potřebují dlouhodobé vízum nebo povolení k pobytu udělované v souladu s právními předpisy daného státu.

Státní příslušníci třetích zemí s vízovou konvencí mohou vstoupit a pobývat na území Schengenských států po dobu 3 měsíců. U těchto osob je prováděna kontrola cestovního pasu a zkontroluje se jejich právní postavení vzhledem k území Schengenu. U těchto osob je prováděna kontrola cestovního pasu a zkontroluje se jejich právní postavení vzhledem k území Schengenu.

Při pobytu delším než 3 měsíce potřebují dlouhodobé vízum nebo povolení k pobytu udělované v souladu s právními předpisy daného státu. U těchto osob je prováděna kontrola cestovního pasu a zkontroluje se jejich právní postavení vzhledem k území Schengenu. U těchto osob je prováděna kontrola cestovního pasu a zkontroluje se jejich právní postavení vzhledem k území Schengenu.

Státní příslušníci třetích zemí - držitelé povolení k pobytu na území ČR mohou pobývat na území Schengenských států po dobu až 3 měsíců.

Při pobytu delším než 3 měsíce potřebují dlouhodobé vízum nebo povolení k pobytu udělované v souladu s právními předpisy daného státu.

Státní příslušníci třetích zemí - rodinní příslušníci občanů EU, Islandu, Norska, Švýcarska a Lichtenštejnska mají právo pobývat na území Schengenu bez omezení. U těchto osob není prováděna žádná kontrola cestovního pasu a zkontroluje se jejich právní postavení vzhledem k území Schengenu. U těchto osob je prováděna kontrola cestovního pasu a zkontroluje se jejich právní postavení vzhledem k území Schengenu.

Při společném pobytu s občany EU nebo vstoupivšími státy, jelikož platí konvence o vstupu – v případě ČR se jedná o povolení k pobytu. U těchto osob je prováděna kontrola cestovního pasu a zkontroluje se jejich právní postavení vzhledem k území Schengenu.

Odhátovaní povinnosti po vstupu ČR do Schengenu Každý, kdo státní příslušník je povinen za určitých podmínek odhlásit svůj pobyt nebo místo svého přechodu na území Schengenských států. U těchto osob je prováděna kontrola cestovního pasu a zkontroluje se jejich právní postavení vzhledem k území Schengenu.

- do 3 pracovních dnů ode dne vstupu na území ČR
- státní příslušník třetí země podléhající nepobíhající vízové povinnosti
- rodinní příslušník - státní příslušník třetí země, který občanství má na území Schengenu, Švýcarska nebo Lichtenštejnska
- občani EU, Islandu, Norska, Švýcarska a Lichtenštejnska s předpokladem pobytu delším než 30 dnů
- občani EU, Islandu, Norska, Švýcarska a Lichtenštejnska s předpokladem pobytu delším než 30 dnů
- občani EU, Islandu, Norska, Švýcarska a Lichtenštejnska s předpokladem pobytu delším než 30 dnů

Vše uvedené nepatří v přílohu, za odhlášení povinností příslušníci držitelé víz.

Vizy ČR do Schengenského prostoru ne zůstávají na povolení o podmínkách udělování mezinárodní ochrany. Členské státy mohou účinně odvolat ochranu členských států, pokud je to v souladu s právními předpisy daného státu.

SCHENGENSKÁ VÍZA

Víza vydaná Schengenským státem, která umožňuje vstoupit do území Schengenských států, jsou vydávány Schengenským státem. U těchto osob je prováděna kontrola cestovního pasu a zkontroluje se jejich právní postavení vzhledem k území Schengenu.

Existuje několik typů jednolitých schengenských víz - letovní, tranzitní, vízum typu A, průchod hranicemi zónami na letišti při mezinárodním letu při přelétání, vízum typu B - povolení vstoupit na území Schengenu, vízum typu C - vízum na území Schengenu po dobu 3 měsíců, vízum typu D - vízum na území Schengenu po dobu 3 měsíců.

Základní podmínky Každý, kdo státní příslušník je povinen za určitých podmínek odhlásit svůj pobyt nebo místo svého přechodu na území Schengenských států. U těchto osob je prováděna kontrola cestovního pasu a zkontroluje se jejich právní postavení vzhledem k území Schengenu.

Dlouhodobé vízum (typ D) nepatří do skupiny jednolitých schengenských víz - jedná se o vízum, které umožňuje vstoupit na území Schengenských států po dobu až 3 měsíců. U těchto osob je prováděna kontrola cestovního pasu a zkontroluje se jejich právní postavení vzhledem k území Schengenu.

Vše specifických předpokladů lze schengenského víza udělit rovněž na hranicích přechodů.

PŘÍLOHA P II A: CESTUJEME PO EVROPĚ – LETÁK

CESTUJEME PO EVROPĚ

Česka republika a spolu s ní dalších osm států Evropské unie se začlení do schengenského prostoru.

- 21. prosince 2007 budou zrušeny kontroly na společných hranicích již mezi 24 státy rozšířeného Schengenu a na konci března 2008 i na letech v rámci států schengenského prostoru.

SCHENGEN VE ZKRATCE

- Schengenský prostor, zkráceně „Schengen“, je označení pro území, v jehož rámci nejsou na společných hranicích vykonávány hraniční kontroly.
- Odstranění kontrol na hranicích uvnitř Schengenu je kompenzováno vysokou úrovní mezinárodní spolupráce v oblasti bezpečnosti a harmonizovanými pravidly pro přetravování vnějších hranic, krátkodobý pobyt občany třetích (tj. nečlenských) zemí, policejní a justiční spolupráce či ochranu osobních údajů.

ČESKO V SCHENGENU

Vstup ČR do Schengenu znamená ukončení hraničních kontrol na hranicích se sousedními státy.

- Hranice bude možné přetáčet i mimo současně hraniční přechody a bez časového omezení.
- Při příjezdu hranic vozidly nebude nutné zastavovat a předkládat cestovní doklady.
- Cestování bez hraničních kontrol bude platit pro všechny druhy vnitřních hranic schengenského prostoru, tj. hranice pozemní, říční, lezební a vzdušné, což platí pro lety do/ze zemí schengenského prostoru.

Rozšířením Schengenu o ČR přestane na pozemních hranicích přechodů působit policie.

- Její přítomnost v příhraničních regionech nicméně zůstane zachována. Část policistů provádějících hraniční kontroly proto posílí jiné složky policie.

Policie ČR bude ve spolupráci s policejními složkami sousedních států nadále zajišťovat bezpečnost a veřejný pořádek.

PŘEKRAČOVÁNÍ VNĚJŠÍCH HRANIC

- Hranicní kontroly budou prováděny pouze na vnějších hranicích Schengenu podle národních pravidel závazných pro všechny členské státy.
- Čeští občané, stejně jako ostatní občané EU, Norska, Islandu, Švýcarska a Lichtenštejnska, jsou na těchto hranicích podrobováni pouze minimální kontrole, při

které je ověřována totožnost a pravost předložených cestovních dokladů.

- V případě občanů třetích zemí však probíhá dokladná kontrola plnění všech podmínek pro vstup do společného prostoru. Zapojením do Schengenu společně se Slovenskem a Polskem získáme vnější schengenská hranice zachována v ČR pouze na mezinárodních letištích při letech mimo státy Schengenu.

- Ne všechny státy EU jsou součástí schengenského prostoru, vnější schengenská hranice se proto nacházejí i mezi některými státy EU (Velká Británie, Irsko, Rumunsko a Bulharsko). Součástí schengenského prostoru jsou nopak i některé nečlenské státy EU (Norsko a Island).

VOLNÝ POHYB PŘES VNITŘNÍ HRANICE: ANO, ALE...

- Volnost pohybu osob přes vnitřní hranice schengenského prostoru není absolutní.
- I po zrušení hraničních kontrol je třeba dbát na dodržování pravidel vyplývajících z předpisů daného státu.
- Schengen nikde nemá míšní omezení vyprovokující zpravidla silnějšího provozu, ochrany přírody a krajiny či soudromného majetku. Stejně tak se v jednotlivých zemích liší předpisy stanovující např. nejvyšší povolenou rychlost, tolerovanou hladinu alkoholu v krvi při řízení motorových vozidel, hluky pro hlášení pobytu opod.

Při cestování v schengenském prostoru byste proto neměli zapomenout především na následující požadavky:

- by schopni prokázat svou totožnost v případě kontroly ze strany odpovědných orgánů (zejména policie a celníků),
- respektovat omezení pohybu v národních parcích a národních přírodních rezervacích,
- dodržovat místní dopravní omezení,
- řídit se pravidly pro převoz zvířat a věci.

ZÁKLADNÍ PRAVIDLA PRO CESTOVÁNÍ V SCHENGENU

Cestování s platným dokladem totožnosti

- Vstupem do Schengenu se nic nemění na povinnosti prokázat se v případě potřeby platným cestovním dokladem. Při překračování hranic proto musíte i nadále mít s sebou platný občanský průkaz nebo cestovní pas. Zároveň všechny cestovní pasy jsou platné po dobu v nich uvedenou, platnost občanských průkazů bez slojové částečné zóny končí v závislosti na datu jejich vydání nepozdělej 31. 12. 2008.

Bližší informace: www.mvcr.cz

PŘÍLOHA P II B: CESTUJEME PO EVROPĚ – LETÁK

- Pokud cestujete Evropou mimo území EU/Schengenu, potřebujete platný cestovní pas a někdy i vizaum. Občanský průkaz občanů EU uznávají pro vstup na své území i Andorra, Lichtenštejnsko, Monako, San Marino, Švýcarsko a Vatikán. Občanské průkazy občanů ČR jednostranně uznává i Chorvatsko. Blíží informace o cestování do zahraničí: www.mzv.cz

Cestování s dětmi

- Rovněž cestovat s platným dokladem totožnosti se vzhleduje rovněž na děti mladší 15 let. Tato podmínka nemusí být splněna pouze v případě, že je dítě zapřisááno v cestovním dokladu rodiče, který ho na cestě doprovází (od 1. 3. 2008 bude opět v ČR možné nechat zapsat dítě mladší 10 let do cestovního dokladu rodiče či provést úpravu již zapsaných údajů).
- I když je možné nechat zapsat dítě i do občanského průkazu rodiče, z praktických důvodů a kvůli možným komplikacím při cestování v jiných státech se to nedoporučuje.

Rizici vozidel

- K řízení motorového vozidla je obecně třeba český, případně mezinrodní řidičský průkaz, osvědčení o technickém průkazu vozidla, zelená karta a u zapůjčeného vozidla notářský ověření dopis o zapůjčení vozidla opatřený překladem. Doporučuje se rovněž sjednat havarijního pojištění vozidla. Blíží informace: www.ndr.cz

Omezení pro převoz tabákových a alkoholických výrobků

- Nemění se pravidla EU pro volný pohyb zboží v rámci států EU související s jednotlivým druhem zboží a celní uníí.

tabákové výrobky	alkoholické nápoje
800 cigarety	110 l piva
400 doutníků	10 l destilátu
200 doutníků	20 l alkoholizovaného vína
1 kg tabáku	(např. portské nebo sherry)
	90 l vína (z toho max. 60 l šumivého vína)

Cestování se zvířaty

- Psi, kočky a faky musí být pro cestování označeni žltým tetováním nebo mikročipem a musí mít platné očkování proti vzteklině. Dále pro svého zvířetcho mládka potřebujete pas, který v rámci EU existuje jako jednotný doklad. V ČR je vyřetovován schválenými zdravotními veterinárními lékaři.

Blíží informace: Státní veterinární správa www.svscf.cz

Zdravotní pojištění

- Pokud během pobytu v jiné zemi EU/Schengenu, ve Švýcarsku a Lichtenštejnsku nahlé onemocníte, mlie nárok na související nezbytnou zdravotní péči na účet své české zdravotní pojišťovny, a to za stávajících podmínek jako mšími pojištěnci. Musíte však šetřit zdravotní péči ve zdravotnických zařízeních, která jsou financována z veřejných zdrojů.
- Pro uplnění nároku je vždy nutné se prokázat Evropským průkazem zdravotního pojištění nebo potvrzením, které jeí doceně nahrazené.
- Blíží informace: Centrum mezinárodních úhrad www.cmu.cz

Převzetí zbraní

- Pokud jste oprávněným vlastníkem a držitelem zbraně a chcete ji vzít s sebou přes hranice, musíte si vyřádit evropský zbrojní pas.
- Bude vás oporňovat k cestám po zemích EU se zbraní v něm zapsanou a sřelhem odpovědným účelů pro její použití, pokud stč, do kterého cestujete nebo přes který cestujete, udělí povolení k cestě s touto zbraní. Kontaktní podnikatky se řší dle jednotlivých států. Blíží informace: www.mvcr.cz

MIMOŘÁDNÁ OPATŘENÍ

Dčasné znovuzavedení kontrol

- I po rozšíření Schengenu budou moci být na hranicích se schengenskými státy ve výjimečných případech dčasné znou obnoveny hraniční kontroly a povinnost předkládat cestovní doklad při překročení hranic.
- Takové opatření však bude přijato pouze v případě vážného ohrožení vnřní bezpečnosti nebo veřejného pořádku. Rozsah a trvání danových kontrol bude omezen na nejmenší míru nutnou jako reakce na takovou hrozbu.

Schengenský prostor volného pohybu osob se rozšřřuje

- Země sřel rozšřřeno Schengenu
- státy EU, které nezřřřily kmeny na hranicích
- státy unie, které a staly do Schengenu k pozdějšímu datu

Zpracoval Ministerstvo vnřní ve spolupráci s dalšími orgány státní správy, říjen 2007.

PŘÍLOHA P III: SCHENGENSKÉ VÍZUM

PŘÍLOHA P IV: DOTAZNÍK

DOTAZNÍK

Dobrý den, chtěla bych Vás požádat o vyplnění následujícího dotazníku. Na základě Vámi zodpovězených otázek budu vypracovávat výzkum v mé diplomové práci na téma: „Bezpečnostní a právní aspekty spojené se Schengenskými dohodami“. Dotazník je anonymní a bude použit pouze pro studijní účely. Předem děkuji za Váš čas a spolupráci.

1. Jaké je vaše pohlaví?

- a) žena
- b) muž

2. Do jaké věkové kategorie patříte?

- a) 16 – 20 let
- b) 21 – 30 let
- c) 31 – 40 let
- d) 41 – 50 let
- e) 51 – 60 let
- f) 60 a více let

3. Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- a) základní
- b) vyučen/vyučena
- c) vyučen/vyučena s maturitou
- d) středoškolské
- e) vysokoškolské

4. Setkali jste se někdy s pojmem "Schengen" nebo "Schengenský prostor"? Víte, co tyto pojmy znamenají?

- a) ano
- b) ne
- c) nikdy/neznám

5. Kde jste se s pojmem "Schengen" seznámili?

- a) televize
- b) škola
- c) internet
- d) denní tisk
- e) zaměstnání
- f) kamarádi, známí, přátelé

6. Chtěli byste vědět více o tom, co vlastně "Schengenský prostor" znamená?

- a) rozhodně ano
- b) spíše ano
- c) nevím

7. Jaký je váš postoj k rozšíření "Schengenského prostoru" o ČR?

- a) rozhodně pozitivní
- b) spíše pozitivní
- c) spíše negativní
- d) rozhodně negativní
- e) nevím

8. Jaké jsou dle vašeho názoru pozitiva vstupu ČR do "Schengenu"?

- a) snazší cestování, další otevření evropského prostoru
- b) odpadnou čekací doby na hraničních přechodech
- c) otevřou se nové možnosti přeshraniční spolupráce
- d) bude možné překračovat hranice kdekoli a kdykoli
- e) odpadne hromadění kamionů na našem území
- f) bude dosažena skutečná rovnoprávnost občana v rámci EU
- g) dojde k rozvoji dopravní infrastruktury
- h) posílení vnitřní bezpečnosti, zejména příhraničních regionů
- i) žádná pozitiva

9. Jaké jsou dle vašeho názoru negativa vstupu ČR do "Schengenu"?

- a) příliv nelegálních přistěhovalců
- b) vzrůst kriminality
- c) celkové snížení bezpečnosti
- d) příliv pracovních sil/zvýšení konkurence na pracovním trhu
- e) rizika vyplývající ze zpracování osobních údajů
- f) zhoršení úrovně ochrany životního prostředí
- g) žádná negativa

10. Dle vašeho názoru nám hrozí v rámci "Schengenu" tato rizika:

- a) nezákonné migrace
- b) odcizení vozidel
- c) organizovaný zločin
- d) drogy
- e) obchod s lidmi

- f) únosy lidí
- g) praní špinavých peněz
- h) terorismus
- i) pašování radioaktivního a jaderného materiálu
- j) padělání eura a jiných bankovek

11. Myslíte si, že je pro nás "Schengenský prostor" bezpečný?

- a) rozhodně ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) rozhodně ne
- e) nevím

12. Jaká je podle vás budoucnost "Schengenu"? Zrušili byste tento prostor volného pohybu osob, zboží a kapitálu?

- a) ano, zrušit
- b) ne, nezrušit

Děkuji, Bc. Bronislava Hájková, student UTB FAI Zlín